

KMETOVALEC.

Ilustrovan gospodarski list.

Uradno glasilo

c. kr. kmetijske družbe za vojvodino kranjsko.

Ureja Gustav Pirc, družbeni ravnatelj.

•Kmetovalec• izhaja 15. in zadnji dan v mesecu ter stane 4 K, za gg. učitelje in ljudske knjižnice pa le 2 K na leto. — Udje c. kr. kmetijske družbe kranjske dobivajo list brezplačno.

Inserati (oznanila) se zaračunajo po nastopni ceni: Inserat na vsi strani 90 K, na $\frac{1}{2}$ strani 60 K, na $\frac{1}{3}$ strani 30 K, na $\frac{1}{4}$ strani 15 K in na $\frac{1}{8}$ strani 8 K. Pri večjih naročilih rabat. Družabnikom 20 % popusta. Vsaka vrsta v „Malih naznanilih“ stane 30 h.

Vsa pisma, naročila in reklamacije je pošiljati c. kr. kmetijski družbi v Ljubljani, Turjaški trg šte. 3.

Ponatisi iz »Kmetovalca« so dovoljeni le tedaj, če se navede vir.

Št. 6. V Ljubljani, 31. marca 1913. Letnik XXX.

Obseg: O sestavljanju in setvi travnih mešanic. — Nalezljivi spolni katar pri govedih. — O izpremeh bukavih gozdov v igličaste. — Gnojenje travnikov spomladi s posebnim ozirom na umetna dušičnata gnojila. — Gnojenje vinogradov. — Vprašanja in odgovori. — Kmetijske novice. — Družbene vesti. — Uradne vesti c. kr. kmetijske družbe kranjske. — Inserati.

O sestavljanju in setvi travnih mešanic.

(Po dr. T. vitezcu Weinzierlu preložil in priredil inženir Jak. Turk.)
(Dalje.)

19. Laška ljuljka (*Lolium italicum* A. Br.), pod. 40. Seme (pod. 41.) te trave se razlikuje od angleške ljuljke po resah (osinah). Pri določitvi čistote se pa prišteje v prigledni postaji za semena k čistoti tudi golo seme, kar ga je v preskusu. Vendar pa je dati prednost blagu, ki v njem prevladuje resasto (osinasto) seme. V novjšem času prihaja na trg pod imenom „argentinska ljuljka“ neka enoletna podvrsta laške ljuljke (*Lolium italicum* var. *Westerwoldicum*). Njeno seme dobivajo po dru. Steblerju¹⁾ iz argentinske lucerne, ko jo presejejo. To seme pa ni prikladno za naše podnebje.

20 Francoska pahovka (*Arrhenatherum elatius* [L.] M. K.), podoba 42. Gledati je na to, da je v semenu (pod. 43.) prav malo ali pa nič volnate medene trave in da ne vsebuje stoklasnih vrst. Najboljša je divjerastoča francoska pahovka. Pri poljskih poskusih, ki jih je napravila prigledna postaja za semena glede porabnosti kupčijskih vrst, se je najbolj sponesla francoska in pa ona vrsta, ki se v novjšem času pride luje iz te v Štepanovicah na Češkem, dočim je zaostajala štajerska v pridelku.

21. Pasja trava (*Dactylis glomerata* L.), pod. 44. Ceno blago vsebuje mnogo jalovega (praznega) semena in tujih trav. Po naših poskusih se posebno dobro

sponaša nemško seme (pod. 45.) te trpežne trave, dočim se mora označiti seme avstralskega proizvodstva, ki je pogostoma v kupčiji, za malovredno.

Nalezljivi spolni katar pri govedih.

Ni bilo še dovolj kužnih in drugih bolezni pri govedih, ki so zmanjševale in zabranjevale naraščaj. Koliko škode so povzročile plućna gniloba telet, driskavost telet, nalezljivo vnetje popka, nalezljivo izvrgo vanje krav itd.! V zadnjih letih je k tem pijavkam prišla še druga hiba.

Neprenehoma tožijo naši živinorejci: „krava se noče zopet obrežiti“, „telica ne gre po plemenu“, „krava mi je izvrgla“, „hlev se mi prazni, ker se mi krave nočejo ubrežiti“.

Na take in enake pritožbe ne ve tudi v živinoreji dobro več sosed nasveta. Včasih priporoča menjati bika, rabiti ta ali ona zdravila. Toda vse ostane pri starem: telet v hlevu ni.

Nikomur ni prišlo na misel, da bi iskal pravi vzrok. Vedno se le toži, krivca pa nihče ne išče.

Označeno škodo pri govedoreji napravlja takomenovani „nalezljivi spolni katar“.

Ta bolezen je bila pri nas pred leti skoraj popolnoma neznana. Pripetili so se pač slučaji, da krave niso šle po plemenu. Vzrok pa ni bil nalezljivi spolni katar, ampak navadni z gnojitvijo spojeni katar spolnih delov, posebno maternice. Ta bolezen je nastajala bolj redko, in sicer vsled nepravilnosti pri telitvi, vsled

¹⁾ Glej dr. Stebler: „Jahresbericht der Schweiz. Samenprüfungsanstalt pro 1911“.

okužbe spolnih delov po nesnažnih rokah porodnega pomagagača, vsled gnilobe trebil.

Pač pa je bil nalezljivi spolni katar govedi že prej in je tudi danes zelo razširjen po drugih deželah, posebno po Švici, Predarliskem, Solnograškem, Tirolskem. Iz teh dežel se je bolezen zanesla po plemenski živini v naše kraje.

Hitro razširjanje bolezni je zakrivila okolnost, da te bolezni pri bikih ni lahko spoznati.

O močnem razširjanju te bolezni pričajo naslednja števila.

Uradno poizvedovanje po Švici je dognalo, da boleha nad polovico govedi na tej bolezni. V 344 hlevih je bilo preiskanih 4322 govedi; od teh je bilo bolnih 60 odstotkov.

Tudi v zapadnih deželah Avstrije boleha skoraj 50 odstotkov govedi.

živina, posebno žlahtnih pasem. Tudi teleta v starosti dveh tednov lahko zbole; redkeje zbole starejše, že čez deset let stare krave. Češče zbolijo hlevska živina, redkeje vpašena.

Znaki bolezni so naslednji: Po zvršeni okužbi prične zatekati sluznica spolovil. Nožnica zateče ter postane bolj rdeča in občutljiva. Čez nekaj dni se napravijo kakor prosono zrnje velike, temnordeče, trde bulice. Označene bulice, ki so včasih tudi večje, se napravijo v večjem številu takoj pri vходу v nožnico, posebno pa okrog šegeta. Sluznica spolovil je pokrita z obilnim gnojnim žlemom. Iz nožnic se prične izcejati žlemasto-gnojna tekočina, ki onesnaži zunanje dele spolovil, kjer se napravijo kraste.

Splošni počutek navadno ni moten, vendar vzbuja ta katar pogostoma silno nemirnost. Bolna žival pogosto poskuša vodo in blato oddajati, včasih bije z nogami

Podoba 40

Laška ljulika; a klasek; b in c plod (seme).

Podoba 41.

Laška ljulka; a nepravi plod v naravni velikosti; b in c povečan nepravi plod; d izluščeno zrno, povečano.

Podoba 42.

Francoska pahovka; a klasek v cvetju; b plod.

Razširjena pa je ta bolezen tudi po vzhodnih deželah Avstrije, na Ogrskem, na Nemškem.

Na budapeštanskem semnju se je našlo pri enkratni preiskavi, da je bolehalo od pregledanih 5013 goved 44 odstotkov. V nekterih krajih Nemčije se je dognalo, da je skoraj 90 odstotkov govedi obolelo.

Povzročitelj te bolezni je neki bacil (streptokokus). Ta bacil vzbudi že v 2—3 dneh vnetje spolnih delov.

Bolezen se najčešče zanese pri plemenitvi. Okuži se pa goved tudi po nastelji, gnojnici in hlevskem orodju, če so te reči pomešane ali zamazane z žlemom bolne živine.

Bolezen se tudi zanaša od živali na žival po osebah, ki živini strežejo.

Biki zbole poredkoma; vendar se pa po bikih prenaša bolezen od bolnih krav na zdrave. Najbolj pogosto in najhitreje zbolijo mlada in pomehkužena

pod se, stopa široko in krivi hrbet.

Bolezensko stanje ostane približno 3—4 tedne neizpremenjeno ter se izpremeni v dolgotrajni katar, če se žival ne zdravi pravočasno in pravilno.

Vsled te bolezni se krave in telice ne obrežijo, pogosto se tudi mlečnost molznih krav zmanjša, v mnogih slučajih krave tudi izvržejo. Slednje po najnovejših trditvah ne povzroča omenjeni nalezljivi spolni katar, ampak druga bolezen, imenovana „nalezljivo izvrženje“. Koliko je na tem resnice, dokaže prihodnost.

Za živinorejce je važno vedeti, kako je mogoče to bolezen zabraniti, kakor tudi nastalo bolezen ozdraviti in se nadaljnje škode obvarovati.

Prenos bolezni na zdravo živino se more največ stem zabraniti, da se pred plemenitvijo spolovila bika in krav natanko preiščejo ter se bolna živina za časa bolezni od plemenitve izloči.

Priporoča se nadalje, da se vsaka krava, ki se ji

bliža porod, že nekaj dni pred telitvijo postavi v poseben hlev, da tamkaj teleti in se očisti trebil.

Trebila in onesnaženo nasteljo je treba vselej takoj iz hleva odstaniti, dobro razkužiti z apnom ali z drugimi razkužili ter jih potem zakopati. Bolezen se zdravi z vztrajnim razkuževanjem spolovil. Proti bolezni

posebno vsa ona, ki se na plemenitev goni k istim plemenskim bikom.

Zdravljenje posameznih obolelih goved nima trajnega uspeha, ker se po plemenitvi bolezen lahko vnovič prenese na že ozdravelo živino.

P.

Podoba 43.

Francoska pahovka;
a nepravilni plod v naravni velikosti; b nepravilni plod, povečan; c izluščeno zrno v naravni velikosti; d izluščeno zrno, povečano.

Podoba 45.

Pasja trava; a klasek v naravni velikosti; b klasek povečan; c in d nepravilni plod v naravni velikosti in povečan.

Podoba 44. Pasja trava.

se rabijo različna zdravila. Največ v rabi sta bacilol in bisulin. V zvezi z rabo zdravil se mora neprenehoma vršiti razkuževanje hleva, posebno nastelje in gnojnice.

Bolezen je mogoče zatreti le na ta način, da se v posameznih občinah ali vaseh preišče vsa goved,

O izpremembi bukovih gozdov v igličaste.

Kranjsko-primorsko gozdarsko društvo je o priliki svojega 35. zborovanja, ki se je vršilo v Ljubljani dne 30. junija lanskega leta, po daljšem razpravljanju o iz-

premembi dolenskih bukovih gozdov v igličaste sklenilo naslednjo resolucijo:

„Kranjsko-primorsko gozdarsko društvo smatra izpremembo bukovih gozdov v igličaste ali pa v mešane gozde za priporočljivo, vendar naj bi se pri malih gozdni posestvih to izpreminjanje vršilo s pomočjo prebiralnega sekanja, oziroma gozdarjenja.“

Neposredni povod tej resoluciji so bili, kakor poudarja omenjeno društvo, najbolj naslednji pomisleki:

Bukovi gozdi na Kranjskem niso tolikanj dragoceni vsled rabe bukovega lesa, kakor vsled svojih imenitnih gozdorejnih lastnosti. Vsled poslednjih naj bi se, ker nam izboljšujejo gozdna tla, pridrževali, posebno na apnenih tleh, kjer je bukov drevje celo potrebno.

Ker pa bukev samanasebi ne more donášati tega, kar sme gozdni posestnik od svojega gozda pričakovati in kar potrebuje v gospodarstvu, se mu ne more zameriti, če ne mara čistega bukovega gozda in ga skuša nameščati z igličastim drevjem ali pa popolnoma spraviti v igličast gozd. Pri premembi bukovega gozda v mešanega pa naj bi se tudi skrbelo, da se ne dobe le z igličastim lesom, ampak tudi z žlahtnim listnatim drevjem, kakor so na pr. hrast, pravi kostanj, brest, jesen in orehi, namešani gozdi v takih krajih, ki so v to prikladni.

Z golim sekanjem velikih ploskev bukovega gozda in z umetno nasaditvijo napravljenih goljav z igličastim lesom so se, kakor izkušnja kaže, dosegli slabi uspehi, ker se ponekod nasad na velikih praznotah težko prime, ob suši pa rad posuši, včasih na pomlad celo pomrzne; ponekod pa se veliki posekani prostori tako zarasejo s plevelom, robidovjem in raznoterim grmovjem, da se posajene sadike uduše in je nadaljna saditev brez pnovnega čiščenja in trebljenja sploh nemogoča.

Zaraditega se priporoča pri malem posestvu izpreminjati čiste bukov gozde najprej v mešane gozde s pomočjo prebiralnega izsekavanja bukovega drevja, pri velikih gozdni posestvih pa s pomočjo takozvanega oplodnega sekanja, ki se ga pa morejo posluževati le taki posestniki, ki se razumejo na to bolj težavno vrsto gozdarstva.

Če kdo hoče s prebiranjem doseči izpremembo čistega bukovega gozda v namešanega z igličastim lesom, mu je treba izsekati v gozdu debela ne posamič, ampak tu in tam nekaj skupin drevja; napraviti je torej v bukovem gozdu nekake jase ali luknje, obsegajoče kakih 15 do 20 metrov v premeru, in jih je posaditi s sadikami igličastega drevja, če ni v sosednem deležu takih semenščakov, da bi se te praznote s semenom oplodile in porasle. Kadar se začno potem napravljene jase zaraščati, je treba okrog njih od časa do časa bukov drevje odstranjevati tako dolgo, da se združijo posamezni, tako započeti seki. Če iztrebimo še listnato drevje, ki se nam je navadno samo iznova naselilo med mlado igličasto drevje, smo si vzgojili čist igličast gozd.

Izsekavati jase ali luknje, oziroma postopati, kakor smo opisali, se posebno priporoča na kraških tleh, kjer nahajamo na zemljiščih mnogo lijastih dolin; tamkaj se začne sekati na dnu posameznih dolin in se seki nadaljujejo v podobi kolobarja okrog igličastega narastka.

Vsled prizadevanja kranjsko-primorskega gozdarskega društva se je naročilo c. kr. okrajnim gozdni tehnikom, da delujejo o vsaki priliki, kadar pridejo s takimi posestniki v dotiko, ki nameravajo izpremeniti

svoje bukov gozde v igličaste ali v mešane, na to, da se postopa, če le mogoče, na opisani, z omenjeno resolucijo strinjajoči se način. Zato imajo ti gozdni tehniki nalog, da se o načinu gozdarjenja, prikladnem za posamezne gozdne kraje, s prizadetimi posestniki o priložnosti posvetujejo in jim gredo s primernimi navodili na roko.

Gnojenje travnikov spomladi s posebnim ozirom na umetna dušičnata gnojila.

Ni odveč, če se vedno ponavlja, da sta hlevski gnoj in gnojnica bila, sta in bosta najvažnejši kmetovi gnojili.

Če pa navzlic temu vedno in vedno priporočamo tudi umetna gnojila, pa to delamo zato, ker naš hlevski gnoj vsled prejšnjega napačnega kmetovanja nima dovolj vseh rastlinskih hranilnih snovi v sebi. Našemu hlevskemu gnoju zlasti ne dostaja fosforove kisline in kalija, zato moramo te hranilne snovi sedaj dokupovati v obliki umetnih gnojil, in sicer kot fosfatna gnojila (Tomasovo žlindro in superfosfat) in kalijeva gnojila (pepel, kajnit in kalijevo sol).

Na travnikih s hlevskim gnojem gnojiti sploh največkrat ne gre in je tako gnojenje tudi potratno, kajti največji del tega hlevskega gnoja, po vrhu raztrošenega, se izgubi v zrak in ne pride rastlinam v korist. Zategadelj so umetna gnojila posebno pripravna za travnike. Zelo je napačno travnike gnojiti samo s fosfatnimi ali kalijevimi gnojili ali samo skupaj z obema tema gnojiloma, kajti s takim gnojenjem ne damo rastlinam na travniku silno važne hranilne snovi, ki jo dušik imenujemo.

Če kdo svoje travnike gnoji samo s Tomasovo žlindro jeseni ali pozimi, s superfosfatom spomladi in poleg tega tudi s kakim kalijevim gnojilom, lahko doživi veliko razočaranje, kajti nekaj časa bo tako gnojenje pač imenitno učinkovalo, a pozneje se lahko pripeti, da rodovitnost prav močno preneha. Detelje in sploh rastline iz vrste stročnic morejo jemati dušik iz zraka, zato se vsled gnojenja s fosfatnimi gnojili močno razrasejo, zaduše žlahtne trave in druga dobra zelišča, in ker detelja slednjič tudi onemore potem na travniku ni več veliko detelje, trav pa tudi ne. Če hočemo na travniku ohraniti trajno rodovitnost, moramo obenem poskrbeti tudi za dušičnato hrano. Najbolje in najceneje kmetovalec svoje travnike preskrbi z zadostno množino dušika, če gnoji z gnojnico. Seveda gnojnice nimamo vselej na razpolaganje, ali pa imamo take prostore, kamor gnojnice sploh ni mogoče voziti.

Vsak umen kmetovalec, ki skrbi za bodočnost, je že jeseni ali sedaj pozimi pognojil svoje travnike s Tomasovo žlindro in s kalijevo soljo. Tudi sedaj še do konca meseca februarja je čas za tako gnojenje. Kdor pa tega ni storil in hoče to leto kaj prida na travnikih pridelati in ni mogel, kakor gori povedano, poprej ali sedaj pognojiti, ta mora spomladi pognojiti svoj travnik s superfosfatom in s kalijevo soljo. Ti gnojili kakor tudi Tomasova žlindra pa sami zase ne zadostujeta; pognojiti je treba tudi s kakim dušičnatim gnojilom.

Kdor ima gnojnico, naj jo vestno porabi na travnikih kot dušičnato gnojilo, a kdor je nima ali iz

kteregakoli vzroka ne more z njo gnojiti, ta mora rabiti kako umetno dušičnato gnojilo.

Najboljše umetno dušičnato gnojilo za travnike je **amonijev sulfat**, Z njim naj se štupa, preden travniki ozelenijo, pa tudi pozneje ne škoduje.

Za spomladansko gnojenje travnikov priporočamo na oral 300 do 400 kg rudninskega superfosfata (do konca meseca februarja se namesto superfosfata še vedno lahko vzame Tomasova žlindra, in sicer tudi 300—400 kg), 100 do 150 kg kalijeve soli in **100 kg amonijevega sulfata**.

S temi gnojili se lahko precej gnoji ali vsaj štirinajst dni, preden trava ozeleni. Če se amonijev sulfat dovolj zgodaj potrese, se ni bati izgube zaradi izhlapevajočega amoniaka, kajti to gnojilo se v mokri zemlji hitro razstopi, gre v zemljo, in tamkaj se izube ni več bati.

Amonijev sulfat, rabljen, dokler je v zemlji še zimska vlaga, je izborno dušičnato gnojilo, ki je toliko vredno, kakor čilski soliter.

L. 1909. je naša družba vpeljala amonijev sulfat in raba rase od leta do leta, in letos bo poraba prav gotovo še veliko večja. Z ozirom na to si je naša družba že jeseni zagotovila primerno množino amonijevega sulfata, več ga spmadi sploh ne bo mogoče kupiti, prvič ker so cene zanj silno poskočile, in drugič ker je ves izdelek v tvornicah že razprodan. **Zaraditega najno prosimo vse one, ki hočejo spomladati svoje travnike gnojiti z amonijevim sulfatom, naj ne odlašajo z naročitvijo.**

Končno pa še enkrat pripomnimo: Gnojiti samo z amonijevim sulfatom je tudi napačno, ker s tem gnojilom damo rastlinam le dušik; one pa potrebujejo tudi fosforove kisline in kalija, zato je edino pravilno gnojenje z amonijevim sulfatom le v zvezi s fosfatnimi in kalijevimi umetnimi gnojili. Amonijev sulfat se zaradi apna v Tomasovi žlindri nikdar ne sme z njo mešati, oziroma z njo obenem gnojiti, ampak amonijev sulfat se mora vedno štupati nekaj tednov po gnojitvi s Tomasovo žlindro.

Gnojenje vinogradov.

Spisal B. Skalicky, c. kr. vinarski nadzornik v Kandiji pri Rudolfovem.

Kdaj in kako močno naj se gnoji.

Ker so lege zemlje različne in istotako njihova sestava, je samoobsebi umevno, da bi se moralo v vsakem vinogradu drugače gnojiti.

Zaraditega je težko navesti pravilo, ki bi veljalo za vse slučaje.

Veščaki se že odnekadaj trudijo, da bi dali vinogradniku kak lahko zvršljiv pripomoček, da bi spoznal, koliko in s katerimi gnojili mora svoj vinograd gnojiti, da doseže trajno visoke dohodke pri razmeroma najnižjih stroških; toda stvar je težka.

Kemijska analiza zemlje nam sicer lahko pove, koliko je te ali one snovi v zemlji, ne pove nam pa, v kakšni obliki se ta snov nahaja, ali je trtam lahko ali težko dostopna.

Bolj zanesljivo je, če upoštevamo množino redilnih snovi, ki jih na leto odtegnemo zemlji s pridelkom. A tudi to je različno, kajti eno leto da vinograd več pridelka, drugo manj. Kdor pravilno ravna in vrne vino-

gradu vsaj vse odpadke, ki nastajajo pri obrezovanju, trgatvi, in podkopa je jeseni odpadlo listje, ta vinogradu manj snovi vzame kakor tisti, ki se za to ne briga.

Ali je vinograd gnoja potreben, pozna izkušen vinogradnik tudi po njegovi vnanosti v času od avgusta do oktobra.

Gladujoča trta ima v tem času le rumenozeleno listje, kratke, tenke poganjke in le malo ali skoraj nič grozdja z drobnimi neznatnimi jagodami. Take trte navadno prezgodaj zaključijo rast in prezgodaj pobleddijo in dozoriyo.

Dobro rejena trta kaže v istem času čvrsto, temnozeleno listje, močno rast, dobro razvite člene mladik, lepo razvita očesa in obilo pravilno razvitega grozdja.

Preveč gnojena trta ima v tem času tudi temnozeleno listje, mladike še prebujno rasejo, imajo dolge člene, mnogo lesa in malo grozdja, grozdje rado gnije, trta ostane dolgo zelena in les ne zori rad.

Za gnojitve z raznimi umetnimi gnojili so tudi naslednji pojavi merodajni:

Pri pomanjkanju dušika so trte slabe rasti imajo blede listje, kratke člene in malo grozdja.

Pri nadobilju dušika trte močno rasejo, malo grozdja nastavljajo, ki se rado v cvetju osiplje. Trte so temnozeleno, les in grozdje ne zorita rada. Grozdje daje, zlasti če manjka kalija in fosfora, mošt, ki ima malo sladkorja in veliko kisline, vino se ne čisti rado itd.

Pomanjkanje fosforove kisline povzroča slabo zorenje grozdja in trte dajejo slabo vino. Če pa je obenem nadobilo kalija in dušika v zemlji, dajejo trte sicer dosti lesa, listja in grozdja, toda slabo vino.

Nadobilo fosforove kisline uravnava množino pridelka, trte so manj občutljive proti boleznim in dajejo dobro, močno vino.

Če pa obenem manjka kalija in dušika, trta prezgodaj rumeni, daje malo lesa in grozdja, mošt pa ima malo sladkorja in veliko kisline.

Pomanjkanje kalija povzroča slaboten, pozno zoreč les in kislo grozdje.

Če sta pa kalij in fosforova kislina v izobilju, so trte zdrave, les dobro zori, trte niso občutljive za mraz in rodijo sladko grozdje.

Najbolj zanesljive podatke glede množine gnoja, oziroma posameznih hranil, ki jih trti primanjkuje, dajejo gnojilni poskusi.

V to svrhu se vinograd razdeli na več majhnih poskusnih parcel, ki naj vsaka šteje 100 trt, torej po 10 trt v kvadratu. Posamezne poskusne parcele morajo biti vsaj 10 m oddaljene druga od druge.

Če hočemo potem zvedeti, ktere redilne snovi zemlji najbolj primanjkuje, pognojimo 1. parcelo samo s kalijem, 2. samo s fosforovo kislino, 3. samo z dušikom, 4. s kalijem in fosforovo kislino, 5. s kalijem in dušikom, 6. s fosforovo kislino in dušikom in 7. z vsemi tremi snovmi.

Kjer primanjkuje zemlji apna, se mora vsem parcelam tudi tega pridedati. Če bo potem vinogradnik vsaj 2—3 leta trte pri takem poskusnem gnojenju opazoval, bo kmalu videl, za katero gnojilno snov je trta najbolj hvaležna, in si bo po tem uravnal nadaljnje gnojenje vsega svojega vinograda. Seveda je treba za take poskuse ne samo intelligenca, ampak tudi vestnosti. vztrajnosti in potrpljenja, da se pride do pravih zaključkov.

Za tiste pa, ki se ne morejo s takimi poskusi ukvarjati, sem itak navedel v tem spisu načela, kako je treba gnojiti.

Predvsem mislim, da je treba pri nas močno gnojiti, in to posebno iz tega vzroka, ker gleda naš vinogradnik bolj na množino kakor na kakovost pridelka, kar se mu v resnici pri nas tudi najbolj izplačuje.

Da bi se dobrota pridelka z močnim gnojenjem zelo poslabšala, tega se ni treba bati, kajti ravno v krajih, kjer pridelujejo najfinejša vina, se jako močno gnoji.

Tako se mi je n. pr. ob Renu, na slovečem posestvu Steinbergu, ki je kralj. pruska državna last, povedalo, da se tam zelo močno gnoji, in sicer na $\frac{1}{4}$ ha in tri leta 200—300 g finega hlevskega gnoja, in vendar tam pridelujejo vina, ki se prodajajo po neverjetno visoki ceni (tako so n. pr. 600 l najfinejšega vina iz l. 1897. prodali leta 1906. za 19.910 mark, to je za 23.454 kron!!)

Zemlja in vzgoja trt je tam precej podobna naši, vrsta nemški rizling torej manj rodovitna kakor pri nas sajene trtne vrste. Vendar pa v dobri letini pridelajo na 1 ha 50 hl vina. Trta je tam še domača, ne ameriška.

V enem delu bavarske Falce (bayr. Pfalz) imajo kvantitativno vinogradništvo, to se pravi, da gledajo zlasti na množino pridelka. Tam rase skoraj izključno zeleni silvanec (stara trta) v več kilometrov dolgih nasadih. Kadar je dobra letina, pridelajo na 1 ha 160 hl vina, povprečno v 30 letih pa 68 hl. Tam pa tudi gnoje vsako drugo leto s 100 centi gnoja na četrtino = 800 g na 1 ha.

Ker pri nas z našimi bolj rodovitnimi trtnimi vrstami nikdar ne dosežemo te množine, sem prepričan, da bi se dala z močnim gnojenjem množina pridelka in z njo tudi donosnost vinogradov znatno povzdigniti.

Navadna gnojitev naj bi se zvršila po Wagnerju na 1 ha vsaka 3 leta 600 g hlevskega gnoja ali 800 g finega mešanca; (če so trte 1 m 20 cm v kvadratu sajene, pride torej na eno trto 1'4 do 1'5 kg gnoja), poleg tega pa vsako leto jeseni 150 kg 20% superfosfata, torej vsaki trti (1'20 : 1'20 m v kvadr.) 22 g 20% superfosfata, in v težki zemlji 100 kg, v lahki pa 200 kg 40% kalijeve soli, torej vsaki trti (1'20 : 1'20 m) v prvem slučaju 15 g, v drugem 30 g kalijeve soli.

Ta gnojila naj se dajo v prvem letu obenem s hlevskim gnojem, v ostalih letih naj se potrosijo v nekoliko oddaljenem krogu okoli trte in se globoko podkopljejo.

Poleg tega se pa še gnoji:

1. leto s 300—400 kg čilskega solitra (= 43—57 g) na vsako trto,
2. » s 400—600 » ali amoniakove (= 57—86 ») če so sajene
3. » s 600—800 » soli na 1 ha (= 86—114 ») 1 m 20 cm v □

V težki zemlji se rabi amoniakova sol in se da že jeseni obenem s prvima dvema gnojiloma, ali pa zgodaj spomladi prihodnjega leta.

V lahki ali srednji zemlji se rabi čilski soliter, ki se potrosi pri prvem okopavanju (aprila).

Poleg navadnih umetnih gnojil se dobivajo v kemijskih tvornicah tudi mešana gnojila. Dasi se v splošnem taka gnojila ne priporočajo, ker so navadno predraga, priporočam vendar gnojilo, ki ga pod imenom „vinogradni gnoj“ prodaja c. kr. kmetijska družba kranjska.

To gnojilo ima v sebi zajamčeno 10% v vodi raztopne fosforove kisline, 10% žveplenokislega kalija in 4% dušika v obliki amonijeve soli, je torej zelo

bogato lahko raztopne fosforove kisline in kalija in v splošnem primerno zahtevam, ki jih trta stavi do razmerja in množine posameznih gnojil.

Gnojilo se rabi v pozni jeseni (oktobra — novembra) ali v zgodnji pomladi (marca — aprila).

Za vsako trto se vzame 100 g, ena vreča (100 kg) torej zadostuje za 1000 trt in stane okoli 16 K v Ljubljani, pri celem vagonu seveda še ceneje na zadnji postaji.

Gnojilo se enakomerno raztrese po vsem vinogradu, tako da se za 10 trt porabi 1 kg. Pri tem se starejšim trtam ne gnoji preblizu kolov, ker njih sesalne korenine ležijo bolj sredi vrst.

Nato se gnojilo bolj globoko (20 do 25 cm) podkoplje ali pa podrije (podštiha).

Jesensko gnojenje se bolj priporoča, zlasti ker koristi trti tudi stem, ker se jeseni prekopana zemlja pozimi močno razzebe, postane torej rahla in prhka in se tudi plevel na ta način močno zatire.

Z ozirom na to, da je omenjeno gnojilo cenó, dalje ker raba umetnih gnojil v vinogradništvu le zaradi tega malo ali skoraj nič ne napreduje, ker si preprosto kmet-vinogradnik ne zna sam sestaviti primerne gnojilne zmesi, oziroma ker se mu pri malih množinah sploh ne izplača naročati posameznih gnojil posamezno, priporočam ta vinogradni gnoj kar najtopleje.

V državnih vinogradih in trtnicah rabimo to gnojilo že več let z najboljšim uspehom.

Komur se pa dozdeva, da njegovemu vinogradu primanjkuje zlasti te ali one redilne snovi, ta si lahko potrebno gnojilo naroči na podlagi predstojećih navodil.

Stalno ali večkratno enostransko gnojenje, to je gnojenje samo z eno gnojilno snovjo, pa ne more prinesiti trajnega uspeha.

Upam, da pripomore ta spis do tega, da se začnejo tudi naši vinogradniki z boljšo vnemo baviti z gnojenjem vinogradov in z rabo umetnih gnojil, kar bo gotovo le njim samim v korist. Seveda ne sme poleg gnojenja zaostati nobeno drugo vinogradsko delo, posebno pa ne okopavanje, privezovanje in škropljenje, drugače ostane gnojitev brezuspešna in denar za gnojila je zavržen. *)

Bohuslav Skalický,

c. kr. vinarški nadzornik v Kandiji
pri Rudolfovem.

Vprašanja in odgovori.

Na vsa gospodarska vprašanja, ki dohajajo na c. kr. kmetijsko družbo kranjsko ali na uredništvo „Kmetovalca“, se načelno odgovarja le v „Kmetovalcu“. Odgovori, ki so splošno poučni, se uvrstijo med „Vprašanja in odgovore“, ostali pa v „Listnico uredništva“. Odgovarja se le na vprašanja, ki so podpisana s celim imenom, v „Kmetovalcu“ se pri vprašanju pristavi pričetne črke imena in kraja. Če vprašalec ne želi drugače. Redno se v vsaki številki odgovori le na tista vprašanja, ki so prišla vsaj štiri dni pred izdajo lista; na prepozno došla vprašanja se odgovori v prihodnji številki. Kdor takoj želi odgovora na kako gospodarsko vprašanje, mora priložiti znamko za odgovor. Na vprašanja, ki niso gospodarska in odgovori nanja niso splošno poučni in zanimivi, se ne odgovarja v „Kmetovalcu“, ampak le pismeno, če je pismu priloženih 50 h v znamkah kot prispevek k družbenemu pokojninskemu zakladu.

Vprašanje 59. Pri nas so pričeli prasičem pokladati živinski ali prasičji redilni prašek, češ da prasiči potem rajši žro in so bolj zdravi. Ali je tak redilni prašek dobro sredstvo za pitanje prasičev? (P. K. v Š.)

*) Okrajšave v tem spisu: 1 ha = 1 hektar = 10.000 m² (kvadratnih metrov) ali 15 0 m² manj kakor dva stara orala, 1 m² = 1 kvadratni meter, 1 kg = 1 kilogram = 1000 gramov (g) = 12 deka-gramov (dg) manj kakor 2 funta.

Odgovor: Redilni praški niso nič drugega kakor zmes klajnega apna, otrobov ali kaj podobnega ter nekterih dražilnih snovi, ki pospešujejo delovanje prebavil. Če redilni praški za živino nimajo kaj strupenega v sebi, potem niso škodljivi, so pa na vsak način nepotrebni in so le sleparija za kmeta in se z njimi kmetu po nepotrebem denar iz žepa jemlje, kajti njih cena je pretirana. Zavoj redilnega praška, ki stane n. pr. 1 K, ni vreden niti 5 vinarjev. Če se prasič pravilno oskrbuje in krmi, bo rad jedel in se bo dobro redil brez vsakega takega praška, če pa nima teka in se ne redi, potem je bolan in mu redilni prašek tudi nič ne koristi, ampak le primerno zdravljenje.

Vprašanje 60. Na že obstoječo klet in obstoječ hlev sem prizidal hišo ter sem pravočasno vse naznanil županu, ki mi je povedal, da bo vse drugo potrebno sam ukrenil in da mi torej ni treba ničesar poročati na okrajno glavarstvo. Sedaj je pa prišel davčni eksekutor pregledat novo zgradbo in je rekel, da bom kaznovan, ker nisem nove stavbe naznanil davčni oblasti, in tudi ne bom oproščen davka, ker sem zamudil rok za zglasitev. Ali sem kazniv, ker nisem naznanil nove stavbe okrajnemu glavarstvu, dasi je župan obljubil, da vse potrebno ukrene, in ali sem res izgubil pravico do davčne olajšave? (M. M. v G.)

Odgovor: Vsako novo stavbo za stanovanje in vsako spremembo na hišah, ki poviša davek, je v teku štirih tednov po dogotovitvi ali po pridobitvi prebivatnega dovoljenja pod kaznijo naznaniti davčni oblasti. Nekolkovano prošnjo za davčno olajšavo je vložiti v 45 dneh po končani stavbi pri davkariji. Na kmetih velja olajšava, da se prošnja lahko v davkariji ustno da na zapisnik ali pa da župan vse potrebno preskrbi. Ker ima torej po zakonu župan pravico v Vašem imenu vse potrebno ukreniti in Vam je on to tudi obljubil, zato Vas ne zadeva nikaka krivda.

Vprašanje 61. Pri nas so začeli prodajati neki redilni prašek z imenom „krosus“ za prasiče. O njem se trdi, da se z njim prasič dva meseca prej zdebli in se tako prihrani krme za 46 kron. Ta redilni prašek se prodaja na drobno kilogram po 1 K, prekupcem pa na debelo po 56 vinarjev. Ali je redilni prašek „krosus“ za prasiče res kaj vreden? (O. G. v N.)

Odgovor: Stara resnica je, da se tistemu najbolje godi, ki zna računati z neumnostjo ljudi. Pri prodaji redilnih praškov za živino pa njih izdelovalci morejo računati izključno le z neumnostjo kmetovalcev, kajti vsak pameten kmetovalec dobro ve, da se prasič ali kaka druga žival le tedaj dobro redi in hitro odebeli, če je umno oskrbovana in krmljena. Če pa žival nima teka in se ne debeli, potem je bolna, zato se je v vsakem slučaju posebej poslužiti za zdravljenje posebnih zdravil, redilni praški pa v to svrhu prav gotovo niso nikako splošno učinkujoče zdravilo, ki bi vsako bolezen ozdravili. Prodajalci redilnih praškov za živino delajo skrivnost iz sestave takih praškov, toda vsako kemijsko preskušališče lahko takoj dožene, iz česa obstoje, kajti vedno so zmes različnih malovrednih snovi, ki jih vsak kmetovalec lahko sam naredi. Seveda, če bi bila sestava praškov kmetom znana, bi jih nihče ne kupil, zato pa izdelovalci praškov delajo skrivnostno, da morejo nevedčim kmetom žepe prazniti. Redilni praški so res koristni, a ne za živinorejca, temveč le za izdelovalca, ki si zna na račun neumnosti svoje žepe polniti.

Vprašanje 62. Nameravam saditi krompir na sicer precej zagnojeno njivo, toda pri nas trdijo, da krompir dobro obrodi le na sveže s hlevskim gnojem zagnojeno njivo, ki ga pa nimam. Ali se res mora krompir saditi le na sveže zagnojeno njivo in ali ni kakega umetnega gnojila, ki bi krompirju nadomeščal hlevski gnoj? (R. S. v D.)

Odgovor: Za krompir je najbolje, če pride v dobro zagnojeno njivo brez svežega hlevskega gnoja, ker je po njem voden in guľobi podvržen. Svež hlevski gnoj krompirju toliko manj prija, kolikor bolj je zemlja zvezna in vlažna. Vsekako naj se hlevski gnoj že jeseni podorje. Če nimate hlevskega gnoja in je njiva drugače dobro zagnojena, pognojite krompirju na oral s kakimi 200 kg superfosfata, 200 kg kalijeve soli in s 75—100 kg amonijevega sulfata. Amonijev sulfat, ki je dušičnato gnojilo, je nekako posebno izborno učinkujoče gnojilo za krompir.

Vprašanje 63. Nekdo mi je nasvetoval cveticam zalivati z vodo, ki ji primešam nekoliko žvepla, kar se mi je dobro sponeslo. Kako deluje žveplo v prsti, ker nima v sebi nobenih hranilnih snovi? (M. I. v Č.)

Odgovor: Žveplo je prvina, t. j. snov, ki ne obstoji iz drugega kakor iz same sebe, t. j. iz žvepla. Žveplo pa je za rastline kakor za živali hranilna snov, kajti brez žvepla se ne more narediti nobena beljakovina, torej je žveplo bistven obstojni del beljakovin. Kako se rudninsko žveplo v zemlji pretvori v organsko žveplo beljakovin živih rastlin, še ni znano, dejstvo pa je, da se to godi, bržkone s pomočjo zemeljskih gliv. Če imate z žveplom pri rastlinah uspeh, se temu pri današnjem stanju vede ne smemo čuditi, kajti dandanes moramo žveplo vsekako šteti med hranilne snovi, saj so se z gnojenjem z žveplom pod gotovimi pogoji dosegli zlasti pri krompirju prav dobri uspehi. Mi vemo, da je amonijev sulfat, ki je žveplenokisli amoniak, ki je dušičnato gnojilo in ima torej tudi žveplo, in sicer lahko raztopljivo v sebi, posebno dobro gnojilo, in to zlasti za krompir.

Vprašanje 64. Svojo senošet, ki je močno obraščena z mahom in z resjem, sem pozimi pognojil s Tomasovo žlindro in s kalijevo soljo. Sosedje so mi rekli, da na takih senošetih umetna gnojila nič ne izdajo. V sled suhe zime je bilo mogoče resje in mah sežgati, sedaj pa pravijo sosedsje, da je tudi umetno gnojilo zgorelo. Koliko je resnice na govorici, da umetni gnoj nič ne izda na travnikih, ki so obraščeni z mahom in resjem in ali umetna gnojila res pogorijo? (I. B. v L.)

Odgovor: Ravno tako malo, kakor se more pepel sežgati, se tudi Tomasova žlindra ne more sežgati. Kalijeva sol vsled vročine pač more vodo izgubiti, vendar se njena gnojilna sila ne izpremeni. Da raseta na travniku mah in pepel, so vzrok sirove sprsteninske kisline v zemlji, ki ne dajo rasti zlahtnim travam in zeliščem, in na njih mestu se začno razvijati mahovi, resje in lišaji. Sirove sprsteninske kisline se delajo v prsti, če vanjo ne pride dovolj zraka. Zaraditega se mora zemlja prezračevati, in sicer na travniku z močnim brananjem, ki dela pot zraku v zemljo. Da bi na mahastem in resnatem travniku umetna gnojila ne koristila, ni res, gotovo pa ne tako močno kakor na rahlem, prebranem travniku. Na vsak način travnik temeljito prevlecite z brano, preden ozeleni, in imeli boste gotovo dober uspeh od gnojenja in požiganja mahu in resje ne bo imelo slabih posledic, izvzemši če ni ogenj segel globoko v tla in posmodil osrčja trav in zelišč.

Vprašanje 65. Kako se razmnožuje murvovo drevje? Lansko leto sem poskušal s potaknjenci, ki so ozeleneli, a listje je pozneje pojedel neki škodljivec. Ali se murve dajo tudi cepiti in na kakšno podlago? (J. Č. v Š.)

Odgovor: Navadna murva se razmnožuje s semenom ali z grubanicami, ki se naredijo ob matični rastlini. Vrste murvovega drevja, ki se ne dajo iz semena vzgojiti, se cepijo na navadno belo murvo potom ablaktiranja. Če so potaknjenci ozeleneli, ni nič čudnega, ker so naredili listje iz rezervnih snovi, a slednjič bi vseeno usehnili, četudi bi listja ne bil objedel kak škodljivec.

Vprašanje 66. Ali sme podkovski kovač zvrševati živinozdravništvo kot koncesionirano obrt, ne da bi imel k temu pravico in kdo je pooblaščen dati mu tako pravico, oziroma dovoljenje? (F. Ž. v Č.)

Odgovor: Nihče ne sme nobene proste, rokodelske ali koncesionirane obrti zvrševati brez obrtnega dovoljenja. V obrtnem zakonu pa sploh ni govorice o živinozdravniški obrti. Živino za denar zdraviti je dovoljeno edinole izučenim (diplomiranim) živinozdravnikom. Če Vi to delate in Vas kdo naznaní, boste občutno kaznovani od obrtne gosposke. Obrtnega dovoljenja za zvrševanje živinozdravništva Vam pa ne more in ne sme dati nobena obrtna oblast.

Vprašanje 67. Pri meni krave kake 3 do 4 mesece sem nenavadno močno žrejo les, cunjé, usnje in razne take reči, nimajo skoraj nič mleka, dasi dobivajo dovolj dobre krme, ki je pa ne marajo jesti, dobivajo tudi otrobe in rdečo sol. Kaj takega še nisem doživel in zato vprašam, odkod je to prišlo in kako se ta neprimernost odvrne? (L. M. v V.)

Odgovor: Popisana neprimernost, ki jo imate letos pri svoji govedi in torej tudi pri kravah, prihaja od prazne krme, ki je v njej premalo beljakovin in rudninskih snovi zlasti fosforovokislega apna. Brez zadostne fosforove kisline se jedra celic, ki obstoje največ iz beljakovine, ne morejo pravilno tvoriti, vsled tega postane ves život bolan in žival dobi motenje presnavljanja. Pa tudi sestava beljakovin je vzrok, kajti ta je lahko zelo različna in neprimerna za krmo. To so naravne skrivnosti, ki zanje pač vemo, a znanstveno še niso pojasnjene. Dobra krma more zrasti le pri zadostni solni gorkoti in toploti, česar pa valed lanskega slabega vremena nismo imeli, zato imamo slabo krmo in v mnogih pokrajinah naše dežele se pojavlja navzlic navidezno dobri krmi taka bolezen pri govedih. Na vsak način morate pokladati poleg sene in rezance tudi močna krmila, kamor sicer štejem tudi otrobe, a v tem slučaju ti ne zadostujejo, temveč morate vzeti oljne tropine, ki imajo v sebi veliko beljakovin in fosforovokislega apna. Nikar pa ne mislite, da bo bolezen kmalu izginila. Ko bo spomladi vreme količkaj ugodno in bo že nekaj trave, pa goved takoj pričnite polagoma vsak dan vsaj kratek čas pastí.

Vprašanje 68. Naša posojilnica je lansko leto postavila javno mostno tehtnico, ki naj služi vsem kmetovalcem posojilniškega okoliša. Doslej posojilnica še ni prosila dovoljenja, oziroma pravice za javnost svoje tehtnice, zato prosimo pouka, na katero oblast se nam je glede tega obrniti? (J. L. v K.)

Odgovor: Če posojilnica nima v svojih pravilih primerne določbe, potem niti ne sme imeti javne tehtnice, zlasti pa ne za kmetovalce, ki niso posojilnični udje. Predvsem boste morali posojilnična pravila primerno izpremeniti, in če bo pojlilnica rabila tehtnico tudi za neude, boste morali plačevati obrtni davek, kajti javna tehtnica je obrtno podjetje. Obrt javne tehtnice je izposlovati pri okrajnem glavarstvu kot obrtni oblasti. Tisti, ki bo vršil tozadevne posle, mora narediti izpit pred c. kr. merosodnim nadzornikom.

Vprašanje 69. Ali se smejo zemljišča ograditi z bodečo žico ob občinskih in okrajnih cestah? (P. M. v D.)

Odgovor: Pri nas v Avstriji ni pravzaprav nobenega zakonskega določila, da bi bilo prepovedano ograditi zemljišča z bodečo žico. Ne da se pa tajiti, da more biti bodeča žica ljudem in njih lastniní nevarna, zato župan kot izvršitelj krajevne policijske oblasti tako žico na nevarnih mestih lahko prepove. Do danes v tem oziru še nimamo nobene končno veljavne razzodbe. Ograje na občinskih cestah je

odmekniti 1 m od vnanjega cestnega robíšča, na okrajnih cestah pa 2 m. Ograja ne sme biti čez 1 m visoka.

Kmetijske novice.

Važno za vse sadjarje. Nov sadjarski list. Vsi, ki se pečajo s sadjarstvom, so že zdavnaj pogrešali lista, ki bi imel namen dvigniti sadjarstvo tudi po Slovenskem na višjo stopnjo, skrbeti za zboljšanje naših sadnih vrst, biti sploh sadjarju svetovalec pri vsem njegovem delu. Ta želja se je sedaj sadjarjem spolnila, in moramo reči tako, da smemo biti tega res veseli. V Ljubljani je pričel izdajati deželni sadjarski učitelj g. M. Humek „Slovenskega Sadjarja“. Izšle so že tri številke. List izhaja mesečno na najmanj 16 straneh in prinaša tudi slike; prav izredne vrednosti so pa barvane priloge, ki predstavljajo razne vrste sadu in izhajajo v vsaki drugi številki. Vsebinska je zelo raznovrstna. V prvih dveh številkah imamo spise o gnojenju sadnemu drevju, sadnih zajedalcib, sredstvih zoper zajce, o cepljenju, poročila s trga, sadjarjeva dela v februarju in marcu itd. Kot eno glavnih točec pa je, da bo „Sadjar“ delal na to, da dobimo pravi sadni izbor, ki bi bil za naše kraje primeren. Zato objavi v vsaki drugi številki opis ene sadne vrste z barvano sliko, zraven pa stavi vprašanja na sadjarje po vseh naših krajih, kakšne izkušnje imajo z dotično sadno vrsto. V naslednji številki poroča o teh odgovorih in izreče končno sodbo o primernosti dotične vrste za naše kraje. Cena listu je jako zmerna; list stane na leto 3 K. Kdor pozna tiskovne in druge stroške, ki jih povzroča dandanes izdajanje lista, zlasti še z barvanimi prilogami, ta se bo čudil, da je mogoče s tako majhno naročnino izdajati tak list. Zato pa list tem topleje priporočamo v naročitev. Nekterim ga je upravništvo že poslalo na ogled. Precej jih ga je tudi že plačalo; kdor ga še ni, naj to napravi čim prej, ker se tretja številka dopiše samo onim, ki so list plačali ali vsaj naznanili, da ga naročijo. Naročila naj se pošiljajo na upravništvo „Slovenskega Sadjarja“ v Ljubljani, Linhartova ulica 12.

Mlekarski tečaj na Vrhniki. Na mlekarski šoli na Vrhniki se otvori sredi aprila t. l. mlekarski tečaj za moške, začetkom junija pa istočasno enak tečaj za ženske. Skupni pouk bo trajal do 15. septembra t. l. Na tečaj se sprejme največ deset učencev in deset učenek v starosti 16 do 28 let. Stanovanje bo brezplačno za moške na mlekarski, za ženske pa na gospodinjski šoli. Izvenkranjci plačajo takoj pri vstopu moški po 50 K, ženske pa 40 K šolnine. V svrhu pokritja stroškov za hrano, vožnjo itd., ki načeloma zadenejo udeležence same, pa je določil deželni odbor šest ustanov za moške po 150 K in šest za ženske po 100 K. Prošnje za sprejem je vložiti pri deželnem odboru kranjskem najkasneje do 5. aprila t. l. Priložiti je zadnje šolsko in zdravniško spričevalo. Oziralo se bo pri sprejemu v prvi vrsti na one prošilce, ki jih priporoče domače mlekarske zadruge.

Družbene vesti.

* **Sadno drevje,** ki ga letos dobe družbeniki, je enako vzgojeno in tako kakor prejšnja leta, toda ima mestoma grampavo lubad, ki prihaja od toče, ki je lansko leto v družbeni drevesnici precej močno bila. Rane po toči so zacementene, vendar se še poznajo. Prosimo prejemnike drevja, naj se nanje ne ozirajo, ker so popolnoma neškodljive in bodo vsled živahne rasti lubadi prav kmalu popolnoma izginile, da jih morda že drugo leto ne bo več poznati.

* **P. n. gg. ude c. kr. kmetijske družbe, ki se obračajo v raznih zadevah na našo družbo, nujno prosimo,** naj po možnosti vsako reč napišejo na poseben list in vsak list podpišejo ter navedó bivališče in pošto, kajti vsak družbeni uradnik ima svoj posel, in se delajo silne težkoče, zamude in tudi zmešnjave, če so na enem istem listu pisane razne prošnje, naročila na gospodarske potrebščine, naročila na drevje, gospodarska vprašanja itd.

* **Naročnikom.** V sedanjem času se nam z ozirom na spomladanska dela naročitve na kmetijske potrebščine tako silno množe, da nam jih nikakor ni mogoče takoj izvršiti. Vrhutega pa nam tvornice za gnojila vsled raznih zaprek ne morejo davno naročenih gnojil dosti hitro pošiljati. Nam samim je veliko do tega, da udom hitro postrežemo, zato prosimo naročnike, naj nekoliko potrpe, ker nam bo v kratkem mogoče vse naročitve po vrsti rešiti.

* **Modra galica** stane za skupne naročbe na cele vagone potom podružnic, županstev, hranilnic, zadrug itd. K 64.— 100 kg, za nadrobne naročbe posameznikov pa K 65.— v Ljubljani, in sicer le proti takojšnjemu plačilu. Cena galici gre sedaj zelo kvišku in bržkone v kratkem zopet doseže cene 67 in 68 kron, kakor so tvornice galico jeseni na sklep ponujale. Družba bo sicer skušala vzdržati enotno nizko ceno skozi vse leto, vendar pa prosi odjemalce, da svoje naročbe čim prej prijavijo.

* **Zmleto žveplo.** Družba ima tudi letos v zalogi najfinejše zmleto žveplo za žveplanje trt, ki stane K 18.— 100 kg z vrečo vred v Ljubljani. Dobiva se v vrečah po 25 in po 50 kg.

* **Plačevanje blaga.** Gg. družbenim udom naznajamo, da se družba strogo drži načela, vse gospodarske potrebščine oddajati le proti takojšnjemu plačilu, oziroma proti povzetju. Družba mora sama vse potrebščine sproti plačevati in nima sredstev, da bi mogla na npanje dajati, zato tudi opozarjamo za plačilo odgovorne podružnične načelnike, da se istotako drže tega načela in da naj skrbje za poravnavo vsakega družbenega računa tekom določenih 14 dni.

* **Trtne škropilnice** ima družba tudi letos v zalogi, in sicer tri vrste: navadne škropilnice „Korona“ po K 22.— in škropilnice novejšje sestave „Hero“ po K 34.— komad z zabojem vred. Slednje imajo tlačilno in brizgalno napravo, ki se izsnema, so močnejše in vsestransko priporočene. Družba si je letos nabavila tudi škropilnice sestava dunajske c. kr. kmetijske družbe „Avstrija“, ki so zelo močno izdelane in zbog svoje trpežnosti jako priljubljena. Komad stane 32 kron. Družba si je nabavila tudi nekaterih potrebščin k škropilnicam, ker jih morajo posestniki starih škropilnic večkrat nadomestiti. Nova škropilnica je draga, dočim se da majhna napaka često popraviti z nadomeščenjem kakega dela, kakor n. pr. male ventilne kroglice za Korono ali večje za Hero. Oboje stane po 18 h komad. Ventilni gumí stane 8 h. Gumijeve plošče po K 1.— Razpršilnike, ki se lahko rabijo za oba stroja, nadomešča družba po 75 h z iglo vred. Dvojni razpršilniki stanejo po K 260. Nova iznajdba je mrežna cevka, ki se lahko rabi pri vsaki razpršilni cevki, ne da bi bilo treba pri razpršilni cevki ali na razpršilniku kaj izpremeniti. Z mrežno cevko opremljena razpršilna cev lahko mnogo ur nemoteno deluje, ker se zamašenje dolgo zabranjuje. Komad stane 2 kroni.

* **Trtnih škropilnic za polovično ceno** odda družba nekaj komadov revnim vinogradnikom, in sicer le na priporočilo podružnic ali županstev. Tudi podružnice, zadruge in občine, ki škropilnice brezplačno posojajo revnim vinogradnikom, jih morejo nekaj dobiti po zni-

žani ceni. Brezplačnose škropilnice ne bodo oddajale, ker ni zadostnih sredstev in ker se je družba prepričala, da večina prosilcev z brezplačnimi stroji ni ravnala tako skrbno, kakor je družba to zahtevala. Prošnje sprejema glavni odbor c. kr. kmetijske družbe do 1. majnika 1913. Ker se bodo škropilnice le do tedaj razpošiljale, se na poznejše prošnje ne bo mogoče ozirati.

* **Umetna gnojila** ima c. kr. kmetijska družba naslednja v zalogi:

Rudninski superfosfat s 14% v vodi raztopne fosforove kisline po K 7.— 100 kg z vrečo vred. Pri naročilih na cele vagone se pošlje superfosfat franko na vsako žel. postajo, vrhutega more družba dati 25 K popusta.

Tomasovo žlindro. Cena za nadrobno oddajo 18 odstotne žlindre v Ljubljani je K 7.— 19% K 725 100 kg.

Naročbe na cele vagone se izvršujejo po naslednjih cenah:

16 %	17 %	18 %	19 %	20 %	21 %
K 544.—	K 578.—	K 612.—	K 646.—	K 680.—	K 714.—

za cel vagon z 10.000 kg, popust znaša z ozirom na prihranitev stroškov za prevažanje K 25.— pri celem vagonu.

Te cene je razumeti bazis Trst, t. j. naročnik bo plačal le toliko voznine, kolikor bi znašala iz Trsta do zadnje postaje, čeravno dobi žlindro naravnost iz tvornice.

Kalijevo sol po K 1260 100 kg. To gnojilo se oddaja tudi v vrečah po 50 kg za 6 K 50 h, ker tvornica za množine po 50 kg zaračuna 20 h za vrečo. Kdor gnoji travnike s Tomasovo žlindro ali z rudninskim superfosfatom, ta mora gnojiti tudi s kalijem bodisi s kalijevo soljo ali s kajnitom. Mi odločno priporočamo kalijevo sol, ki ima v sebi 42% kalija in stane 12 K 60 h, dočim ima kajnit le 12—14% kalija ter stane 5 K 50 h. Namesto 300 kg kajnita se vzame le 100 kg kalijeve soli, a ima še več kalija in se vrhutega še prihrani 3 K 90 h.

Kajnit po 5 K 50 h 100 kg. Naročila na cele vagone se izvrše naravnost iz tvornice in se cena vsled zmanjšanja stroškov dokaj zniža.

Kostno moko po 10 K 100 kg z vrečo vred.

Kostni superfosfat po 11 K 100 kg.

Amonijev sulfat po 38.—K 100 kg iz Ljubljane. To dušičnato gnojilo je važno za gnojenje na njivah žitu, krompirju, ozimini itd., in sicer v zvezi s superfosfatom in s kalijevo soljo. Poraba amonijevega sulfata v vinogradih je zlasti važna in zato posebno priporočena. Opozarjamo na spise: „Gnojenje travnikov spomladi s porebnim ozirom na umetna gnojila“ v drugi, „Uspeh poskušenj pri gnojenju travnikov z umetnimi gnojili, in sicer posebno z amonijevim sulfatom“ v tretji in v nadaljnjih lanskim številkah, potem „Gnojenje travnikov z umetnimi gnojili spomladi“ v četrti številki lanskega „Kmetovalca“.

Čilski soliter je družbi pošel in se naročila nanj več ne sprejemajo.

Mešano umetno gnojilo (vinogradniško gnojilo), ki ima 10% v vodi raztopne fosforove kisline, 10% žveplenokislega kalija in 4% amonijevega dušika, oddaja družba po 17 K 50 h 100 kg z vrečo vred. (Glej spis „Mešana umetna gnojila“ v 3. števil. lanskega „Kmetovalca“.)

Vrtno gnojilo (mešano umetno gnojilo za zelenjad, cvetice in rastline v cvetličnikih), ki vsebuje 7% v vodi raztopne fosforove kisline, 6 2/3% čistega kalija (ne žveplenokislega!) in 6 1/2% dušika (5% amonijevega dušika in 1 1/2% dušika solitrne kisline) oddaja družba po 40 h kg z vrečo vred.

* **Za živinorejce** ima družba v zalogi požiralnikove cevi za odraslo goved po 12 K komad in za teleta, ovce in koze po 7 K komad. Trokarji so po 5 K komad. Požiralnikove cevi in trokarji služijo v to, da se napenjanje govedi hitro in zanesljivo odstrani. — V zalogi ima družba tudi mlečne cevi komad po 80 h. Mlečne cevi se rabijo za odtok mleka, kadar kravo vime tako boli, pa je ni mogoče molsti. — Napajalnike za teleta iz pocinjene ploščevine oddaja družba po 10 K.

Tropine podzemeljskega oreha. Te tropine imajo zajamčeno 56 do 57 odstotkov beljakovin in maščobe v sebi. Družba je ugodno kupila večjo množino in jih oddaja po 21 K 100 kg iz Ljubljane. Prof. dr. Pott pravi v svoji knjigi o krmilih: „Orehove tropine se morajo prištevati najmočnejšim dušičnatim in najlažje prebavnim rastlinskim močnim krmilom; odlikujejo se posebno po večji vsebini beljakovin.“ Tudi mi jih priporočamo našim udom, ki imajo živino navajeno na krmljenje z močnimi krmili; dobivajo se v vrečah po 75 kg.

Lanene tropine ima družba sedaj tudi v zalogi. Stanejo K 22.— 100 kg v Ljubljani, v vrečah po 50 kg.

Sezamove tropine. Družba je zopet ugodno kupila večje množine najfineje zmletih sezamovih tropin in jih oddaja po nižji ceni K 19.— 100 kg iz Ljubljane. Te tropine družba jako priporoča. Vsebujejo jamčeno 50 odstotkov beljakovin in maščobe in se dobivajo le v vrečah po 75 kg. Živinorejce opozarjamo na spis „Krmljenje z oljnimi tropinami“, ki je izšel v „Kmetovalcu“ in ki ga v obliki „Gospodarskih navodil“ na zahtevanje vsakomur brezplačno pošljemo. — Priporočati je umnim gospodarjem, da si čimprej priskrbe zadostno množino teh tropin. Pri odjemu pol ali celega vagona more dati družba znaten popust.

Sladkornata močna krmila kot okrepčujočo primes k drugim krmilom ima odslej naša c. kr. kmetijska družba v zalogi ter jih oddaja le v celih vrečah po 50 kg, in sicer mešanice za pitanje po 20 K 100 kg, ter za molzne krave tudi po 20 K 100 kg z vrečami vred iz družbenega skladišča ali postavljene na ljubljanski kolodvor. Opozarjamo na spis „Sladkornata močna krmila“ v 2. št. lanskega „Kmetovalca“, ki pojasnjuje naravo, učinek in način pokladanja sladkornatih močnih krmil.

Klajno apno, 38—42%, oddaja družba v izvirnih vrečah, težkih 50 kg po 22 kg. V manjših množinah, nad 20 kg, po 24 h, v množinah pod 20 h kg pa po 26 h kg. Za manjše pošiljateve na zunanje se še posebej zaračuni za vsako pošiljatev 30 h za zavoj, vozni list itd. — Manj kakor 5 kg se ne razpošilja. — Opozarjamo, da je klajno apno potreben dodatek h krmu, koder krmila nimajo v sebi dovolj rudninskih snovi, zlasti fosforove kisline, in da klajnega apna ni zamenjati z ničvrednimi redilnimi štopami za živino.

Živinsko sol priskrbuje družba vsem tistim, ki ne morejo osebno v Ljubljano ali ki je v svoji bližini ne morejo kupiti po 7 K 100 kg ali pa 3 K 60 h 50 kg. Živinska sol se oddaja le v vrečah po 50 kg. Le tista naročila na živinsko sol se izvršujejo, ki se zanje denar naprej pošlje. V navedeni ceni so všteti izdatki za vozni list in stroški ob sprejemu denarja, ki se morajo plačevati v Ljubljani.

Semenska ajda. Družba bo imela ob setvi za svoje ude ajdovo seme na razpolaganje. Siva ajda, ki jo napačno imenujejo japonsko ajdo, je pravzaprav doma na Francoskem, in od tamkaj je naša družba naročila vagon izredno lepe in težke francoske izvirne sive ajde, ki jo je kupila navzlic visoki ceni. To francosko ajdovo seme bo mogla družba oddajati po 36 K 100 kg z vrečami vred. Ajde

za seme bo primanjkovalo in zagadelj bo tisti najvarneje ravnal, ki si semensko ajdo pravočasno zagotovi. Iz tega vzroka kmetijska družba že sedaj sprejema naročila na semensko ajdo. Razpošiljanje se prične v maju.

* **Semenski oves zlatorunec**, izborno česko blago, oddaja družba po 28 K 100 kg v vrečah po 50 kg. Vreče se ne računajo.

* **Semenske zmesi detelj in trav** izbrane prve kakovosti ima c. kr. kmetijska družba v zalogi in jih s pomočjo državne podpore oddaja kmetovalcem po nižji ceni. — Opozarjamo na spis „Sestava in setev travnih in deteljnih zmesi“, ki ga na zahtevanje vsakomur zastoj pošljemo. Vsakdo, ki travna in deteljna semena naroči, naj sporoči, koliko posameznih semen kupi, ali pa naj naroči že narejeno zmes po nižji razvidni ceni.

* **Deteljno seme**, zajamčeno predenice čisto in potrjeno od kmetijsko-kemijskega preskušališča v Ljubljani, oddaja družba svojim udom z zavojem vred, in sicer seme domače, štajerske ali črne detelje po 2 K 20 h, in seme lucerne ali nemške detelje po 1 K 60 h kilogram.

* **Semena detelj in trav** ima družba naslednje vrste v zalogi:

domača detelja (<i>trifolium pratense</i>)	K 2-20
lucerna (<i>medicago sativa</i>)	1-60
švedska detelja (<i>trifolium hybridum</i>)	3—
hmeljna lucerna (<i>medicago lupulina</i>)	1-60
bela detelja (<i>trifolium repens</i>)	3-50
esparzeta, zluščena (<i>onobrychis sativa</i>)	1-20
francoska pahovka (<i>avena elatior</i>)	1-20
angleška ljuljka (<i>lolium perenne</i>)	0-50
laška ljuljka (<i>lolium italicum</i>)	0-50
pasja trava (<i>dactylis glomerata</i>)	1-20
senožetna latovka (<i>poa pratensis</i>)	1-30
navadna latovka (<i>poa trivialis</i>)	3-80
medena trava (<i>haleus lanatus</i>)	1-40
svetlikasta trstika (<i>phalaris arundinacea</i>)	4-50
trstikasta bilnica (<i>festuca arundinacea</i>)	1-50
rdeča bilnica (<i>festuca rubra</i>)	1-90
lisičji rep (<i>alopecurus pratensis</i>)	1-60
travniška bilnica (<i>festuca pratensis</i>)	1-10
mačji rep (<i>phleum pratense</i>)	0-70
pasji rep (<i>cynosurus cristatus</i>)	1-80
šopolja (<i>agrostis stolonifera</i>)	2-40
zlata pahovka (<i>trisetum flavescens</i>)	4-50
pokončna stoklasa (<i>bromus erectus</i>)	1-30
zmes travnih semen za trajne senožeti	1-50

* **Severnonemško seme krmske pese** dobivajo udje pri družbi po 1 K 60 h kilogram z zavojem vred, in sicer rdečo in rumeno mamutovko. Rumena ekendorfovka stane pa 1 K 80 h kilogram.

* **Glede oddaje semen** naznanjamo, da veljajo gori označene cene z zavojem vred in s stroški za vozni list le pri naročilih nad 5 kg. Pri naročilih do 5 kg se posebej zaračunata zavoj in vozni list.

* **Oddaja semenskega krompirja.** C. kr. kmetijska družba bo oddajala prihodnjo pomlad iz svojega preskušališča semenski krompir, in sicer pridelan iz izvirnega semena, ki je bil večinoma skozi več let preskušan. Na razpolaganje ima družba predvsem že dobro znano vrsto „oneidovec“ in „zborovec“. Obe ti vrsti sta srednje zgodnji. Družba si prizadeva dobiti tudi kako dobro rumeno krompirjevo vrsto. Predlansko leto je preskušala sama in v raznih krajih naše dežele rumeni krompir „pišelevce“, ki se je ob predlanski suši prav izborno sponesel. Ta vrsta, ki ima lepo rumeno

meso, se je skazala rodovitno ter izbornega okusa. Z velikim trudom se je družbi posrečilo dobiti od slavnoznane ameriškega gojitelja novih vrst kmetijskih rastlin Luter Burbanka v Los Angeles v Kaliforniji tri nove vrste krompirja, in sicer „krasnega iz Delmenija“ (Delmeny Beauty), „pičblov“ (Peauchblow) in „burbank“. Te tri nove ameriške krompirjeve vrste je družba preskušala štiri leta. Vse te tri vrste krompirja so prikladne za vsako porabo, imajo izredno lepo obliko ter popolnoma plitvo ležeča očesa. Družba oddaja „oneidovec“ in „zborovec“ le v celih vrečah po 50 kg, in sicer po 10 K 100 kg z vrečami vred, rumeni „pišelevce“ v vrečah po 25 kg po 25 K 100 kg, „krasni iz Delmenija“, „pičblov“ in „burbank“ v vrečah po 25 kg po 25 K 100 kg. — Ker more družba od vseh teh vrst le omejeno množino oddati, zato bo mogoče izvršiti le tiste naročitve, ki pravočasno dojdejo.

Uradne vesti c. kr. kmetijske družbe kranjske.

Seja glavnega odbora dne 17. marca 1913.

Seji je predsedoval družbeni predsednik gospod komercialni svetnik Povše, c. kr. deželno vlado je zastopal gospod dvorni svetnik vitez pl. Laschan in navzoči so bili odborniki gg.: Bartol, Dimnik, Hladnik, Jan, Kalan, Kosler, baron Liechtenberg, Piber, Ravnikar in ravnatelj Pirc.

Predsednik je naznanil glavnemu odboru, da je bila v c. kr. kmetijskem ministrstvu na Dunaju 28. decembra p. l. enketa glede gospodinjanske pouka. Tamkaj se je razpravljalo, kako bo v bodočnosti urediti ta pouk za kmetijska dekleta. Pri tej priliki je povedal g. predsednik, da velja gospodinjaska šola naše družbe za najboljšo v državi in da je namera, v Ljubljani ustanoviti seminar za vzgojo učiteljic za gospodinjstvo za južne pokrajine Avstrije ter za Bosno in Hercegovino. Ta seminar bodi naslonjen na družbeno gospodinjstvo šolo. Predsednik je tudi sporočil, da utegne prav v kratkem priti v Ljubljano kmetijski minister sam v spremstvu sekcijskega načelnika, ki načeljuje oddelku za kmetijski pouk, da si osebno ogleda družbeno gospodinjstvo šolo. Glavni odbor je z zadovoljstvom vzel na znanje to predsednikovo naznanilo.

Z ozirom na dejstvo, da je treba naši plemenski živini dobiti dober izvozni trg, in z ozirom na to, da bodo balkanske države, ki bodo po sklenjenem miru veliko večje, gotovo zastavile vse sile, da se bo gospodarsko ojačijo, je predsednik sprožil misel, da se v Ljubljani prav kmalu priredi deželna razstava vseh vrst plemenske živine, ki naj svetu pokaže, kakšen je naš napredek, in naj se k razstavi povabijo zastopniki balkanskih držav, ki naj vidijo, da je za te države mogoče dobiti na Kranjskem za njihove razmere primerno plemensko živino. Odborniki so z velikim odobravanjem vzeli na znanje predsednikov predlog ter so sklenili že v prihodnji seji o tej zadevi podrobneje razpravljati.

Ker je neko glavarstvo kot obrtna oblast kaznovalo navadnega klavca prasičev, ki je — kakor je v deželi običajno — kmetom klal prasiče, zaradi prestopka obrtnega reda, češ da klavec ni izučen mesar in nima obrtnega dovoljenja, je poročal tajnik, da se je po naročilu predsedništva podala spomenica c. kr. deželni vladi, da pri kranjskih razmerah nikakor ne gre klavce smatrati za rokodelce in obrtnike, temveč za preproste dninarje.

Če naj ima družbena podkovska šola za obilno število svojih učencev dovolj konj za kovanje, da se učenci dobro izurijo, je šola prisiljena izvrševati tudi majhna popravila voz nekterih strank, ki dajo v podkovski šoli konje podkovati, drugače izostanejo. Zdruga kovinarskih obrtnikov se je proti temu pritožila, in družba bo kaznovana zaradi prestopka obrtnega reda. Da se družba vsem

takim neprilikam izogne, je glavni odbor sklenil nastaviti v podkovski šoli kovaškega mojstra, ki bo kot samostojen obrtnik na svoje stroške izvrševal kovaško obrt. Naročilo se je družbenemu ravnateljstvu, naj v tem pogledu vse potrebno ukrene.

Glavni odbor je določil pristojbine za oskrbovanje bolne živine v družbini živinozdravnici ter je sklenil vse potrebno urediti, da se vpelje v družbeni podkovski šoli kakortudi v živinozdravnici tako računovodstvo, ki bo dalo jasen vpogled v vse poslovanje, zlasti pa v denarni promet.

Ravnatelj je poročal, da se je 14. t. m. na račun državne podpore nakupilo na Tirolskem 14 bikov simodolske pasme, kar je glavni odbor vzel na znanje in je določil oddajo teh bikov.

Glavni odbor je vzel na znanje družbeni računski zaključek za l. 1912., ki izkazuje nad 11,000.000 K denarnega prometa, in je sklenil, kakor doslej običajno, vse račune dati natančno pregledati po večakih.

Odbor je vzel na znanje ustanovitev samostojnega perutnarskega odseka ter je izvolil za svojega zastopnika v odboru tega odseka družbenega odbornika g. Josip Koslerja.

Po naročilu c. kr. kmetijskega ministrstva naj družba izdela akcijski program za prihodnje sistematično pospeševanje živinoreje. Vsled tega je glavni odbor sklenil imeti meseca aprila posebno sejo, kjer se bo samo ta zadeva razpravljala, in sicer na podlagi poročil in predlogov, ki jih je do takrat izdelati.

Vsled velike bede v vinorodnih pokrajinah naše dežele, zlasti na Dolenjskem, je glavni odbor sklenil obrniti se na c. kr. kmetijsko ministrstvo za izredno podporo v svrhu cenejše oddaje modre galice in drugih vinarskih potrebščin, in istočasno tudi na notranje ministrstvo za podporo iz naslova bede.

Glavni odbor je pritrdil, da se del državne podpore, ki pride na Kronjsko za pospeševanje živinoreje na podlagi državnega zakona z dne 30. decembra 1909, porabi za zatiranje kužnega vnetja spolovil pri govedih in za zatiranje rdečice pri prasičih potom cepljenja. Sprejeta je bila resolucija, da je potrebna zdravila skupno naročiti in tako okoristiti se z onim velikim rabatom, ki ga dajejo trornice večjim odjemalcem dotičnih zdravil.

Vsled dopisa c. kr. deželne vlade je glavni odbor naročil tajništvu, naj izdela referat o zatiranju nadležnih vran, kjer nastopajo za kmetijstvo izredno škodljivo.

Glavni odbor je pritrdil prošnji občine Zagorje ob Savi za dovolitev novega letnega in živinskega semnja.

Za nove ude so priglasi in so se sprejeli gg.:

Prevc Jakob, posestnik v Igi vasi; Antončič Ivan, posestnik v Markovcu; Kočvar Anton, posestnik pri Sv. Ani; Sežon Ivan, posestnik v Danah; Ravnik Ivan, posestnik v Ljubnem; Tomšič Anton, posestnik v Zgor. Šiški; Sedej Josip, posestnik v Spod. Šiški; Meglič Mihael, posestnik v Lomu; Meglič Frančišek, posestnik v Lomu; Godnov Josip, posestnik v Lomu; Primožič Gregor, posestnik v Trziču; Meglič Alojzij, posestnik v Dolini; Kokalj Ferdinand, posestnik v Trziču; Boncelj Peter, posestnik v Spod. Dupljah; Lisac Ivan, posestnik v Slavskem Lazu; Poljanec Josip, posestnik v Vel. Lesah; Sotlar Frančišek, posestnik v Senožeh; Zemljčič Valentin, posestnik pri Sv. Ani na Krembergu; Bevk Ivan, posestnik v Davči; Nastran Marijana, posestnica v Cerkljanski Dobravi; Stele Janez, posestnik v Podborštu; Jerman Frančišek, posestnik na Križu; Bevc Martin, posestnik na Topolu; Tratnik Matevž, pos. v Ravnah; Otrin Frančišek, posestnik v Hlevišah; Avsec Frančišek, posestnik v Bistrici; Cambah Anton, posestnik v Planini; Golob Frančišek, posestnik v Sotli; Hrvatčič Frančišek, pos. v Mokronogu; Jamer Martin, posestnik v Gredicah; Jerič Frančišek, posestnik v Mokronogu; Klopčič Josip, kaplan v Trebelnem; Kovačič Janez, posestnik v Logu; Martinčič Frančišek, posestnik v Brezovici; Planinšek Karol, posestnik v Mirni; Pišek Frančišek, posestnik v Ostrožniku; Skušek Frančišek, posestnik v Mokronogu; Starič Frančišek, posestnik v Ornuški vasi; Šalehar Ivan, posestnik v Prelesju; Tratar Anton, posestnik v Skrovniku; Zarbec Josip, posestnik v Podturnu; Zaplatar Marija, posestnica pri Sv. Heleni; Barbič Vin.

cencij, posestnik v Stari vasi; Tomaževac Jakob, občinski tajnik v Zgor. Besnici; Knific Ivan, posestnik v Zgor. Besnici; Kastelic Alojzij, posestnik v Šmarji; Kadunc Frančišek, posestnik v Potoku; Janež Ivan, posestnik v Osredku; Jemec Valentin, posestnik v Senožetih; Repnik Alojzij, posestnik v Vinjah; Rihteršič Ivan, župnik pri Sv. Heleni; Vaganja Jernej, posestnik v Dolini; Troha Lovro, posestnik v Podlipi; Stegnar Frančišek, posestnik v Srednji vasi; Gross Josip, posestnik v Kovorju; Govanec Andrej, posestnik v Dol. Vremah; Novšak Ivan, posestnik v Konjskem; Stegnar Ivan, posestnik v Pretržu; Rogelj Alojzij, posestnik v Bušnji vasi; Kraševac Josip, posestnik v Bušnji vasi; Štefanič Janez, posestnik v Bereči vasi; Plut Marko, posestnik v Bušnji vasi; Košir Andrej, posestnik v Bušnji vasi; Kočevar Janez, posestnik v Bušnji vasi; Popovič Peter, posestnik v Hrastu; Brglez Frančišek, posestnik v Klopcah; Zakotnik Mihael, posestnik v Dorfarjih; Šifer Matevž, posestnik v Žabnici; Oman Josip, posestnik v Ratečah; Oman Andrej, posestnik v Ratečah; Mežik Ivan, posestnik v Ratečah; Benet Ivan, posestnik v Ratečah; Benet Josip, posestnik v Ratečah; Benet Josip, posestnik v Ratečah; Kerštajn Ivan, posestnik v Ratečah; Zajec Egidij, posestnik v Stožicah; Čamernik Frančišek, posestnik v Stožicah; Dermastija Ivan, posestnik na Ježici; Lavrič Florijan, posestnik v Veliki vasi; Šervicelj Matevž, posestnik v Veliki vasi; Mikel Ivan, posestnik v Ločilem; Bric Mihael, posestnik v Gor. Novakah; Moran Janez, posestnik v Luži; Logar Marija, posestnica v Voklem; Kuhar Jakob, posestnik v Luži; Vesel Josip, posestnik v Fari; Justin Janez, posestnik v Ribnem; Janša Šimen, posestnik v Koritnem; Koselj Valentin, posestnik v Bodeščah; Justin Janez, posestnik v Ribnem; Arh Matija, posestnik v Bodeščah; Golob Frančišek, posestnik na Vrtači; Osolnik Janez, posestnik v Bitičah; Tič Feliks, posestnik v Ljubeku; Marolt Frančišek, posestnik v Čevicah; Križaj Janez, posestnik v Čevicah; Hladnik Frančišek, posestnik v Dol. Logatcu; Masle Anton, posestnik v Čevicah; Uršič Frančišek, posestnik v Gabrovčcu; Bokal Janez, posestnik in krojač v Zajevšah; Mejač Jakob, posestnik v Zajevšah; Starman Anton, posestnik na Suhi; Krajnik Matevž, posestnik v Zaprevoljah; Osel Ivan, posestnik v Kamni gorici; Ahačevič Ivan, posestnik v Podpeči; Metličar Josip, posestnik v Tinskem; Lovšin Ivan, župnik v Lescah; Gabron Rajmund, posestnik v Št. Petru pod Sv. Gorami; Kraupa Ludvik, posestnik v Kaplji; Jemec Frančišek, posestnik pri Sv. Trojici; Dagarin Matej, kaplan v Ribnici; Klun Frančišek, posestnik v Nemški vasi; Lovšin Marija, posestnica v Brežah; Šterle Josip, posestnik v Osredku; Oblak Frančišek, posestnik v Vel. Laščah; Zmrzlikar Matevž, posestnik v Hrastju; Mlinar Ivan, posestnik v Uncu; Šporn Josip, trgovec na Ježici; Kejič Frančišek, posestnik na Brunski gori; Pernišek Blaž, posestnik v Svibnem; Mave Ivan, posestnik v Praprotnem; Hočevar Ivan, posestnik v Velikih Laščah; Marolt Ivan, posestnik v Poznikovem; Korošec Frančišek, posestnik v Medvedjeku; Drešar Lorenc, posestnik v Medvodah; Plešec Janez, posestnik v Brezovici; Šetina Josip, pos. v Zbiljah; Bukovec Anton, posestnik v Topolu; Škrapin Martin, posestnik v Vel. Polju; Žvanut Anton, posestnik v Podbrju; Božič Ivan, posestnik na Dobravi; Fabčič Ivan, posestnik Orehovici; Sanahor Frančišek, posestnik v Razguri; Mislej Josip, posestnik v Lozicah; Demšar Frančišek, posestnik v Zadobju; Jagodic Anton, posestnik v Podgori; Štampfelj Miko, posestnik v Nerajcu; Gršič Štefan, posestnik v Tanči Gori; Adam Peter, posestnik v Dragatušu; Vrebec Jurij, posestnik v Brdaricah; Zajc Lovrenc, posestnik na Illovi; Petrič Josip, posestnik v Radečah; Kavalar Ivan, posestnik v Radečah; Kavalar Ivan, posestnik v Radečah; Kopavnik Ivan, posestnik v Radečah; Lovšin Ivan, župni upravitelj ne Vojskem; Šinkovec Frančišek, posestnik na Vojskem; Šinkovec Tomaž, pos. na Vojskem; Likar Peter, posestnik na Vojskem; Likar Valentin, posestnik na Vojskem; Vončina Srečko, posestnik na Vojskem; Podobnik Ivan, posestnik na Vojskem; Likar Frančišek, posestnik na Vojskem; Ogrič Štefan, posestnik na Vojskem; Tratnik Frančišek, posestnik na Vojskem; Rupnik Blaž, posestnik na Vojskem; Likar Josip, pos. na Vojskem; Mrak Ivan, pos. na Vojskem; Vončina Štefan,

pos. na Gor. Tribuši; Čič Ivan, posestnik v Velikih Brdih; Podboj Frančišek, posestnik v Gorenjah; Meglen Josip, posestnik v Potiskavcu; Pečnik Josip, posestnik v Lipi; Pogorelec Anton, posestnik v Podtabru; Nose Frančišek, posestnik v Tisovcu; Turšič Ivan, posestnik na Kožljeku; Zalar Frančišek, posestnik v Cajnarjih; Pečnikar Frančišek, posestnik v Pešati; Kunaver Ivan, posestnik v Stranski vasi; Porenta Peter, posestnik v Stari Loki; Rakovec Frančišek, posestnik v Dupljah; Volk Frančišek, pos. v Dobnem; Kovačič Frančišek, posestnik v Milavi; Korošec Josip, posestnik v Reparjah; Breclj Anton, posestnik v Zapužah; Končnik Avgust, posestnik na Viču; Črešnik Leonhard, posestnik na Lovrenčevem hribu; Črnilogar Andrej, posestnik v Šebreljah; Mihelač Tomaž, posestnik v Podbrdu; Bogataj Ivan, posestnik v Sred. Kanomliji; Mihelčič Josip, posestnik v Petelinjah; Velepč Ivan, posestnik v Vinjah; Sorta Anton, posestnik v Mančah; Breclj Vencel, posestnik v Zapužah; Kante Filip, posestnik v Ustju; Stanovnik Frančišek, posestnik v Horjulu; Buh Frančišek, posestnik v Horjulu; Polh Anton, posestnik v Gor. Košani; Požar Ivan, posestnik v Novi Sušici; Grdadolnik Matija, posestnik pri Sv. Joštu; Pekovec Ivan, posestnik v Studoru; Arh Frančišek, posestnik v Srednji vasi; Hodnik Blaž, posestnik v Srednji vasi; Volk Frančišek, posestnik v Litiji; Lovše Frančišek, posestnik v Hotiču; Štibil Anton, posestnik v Ustju; Lah Ivan, župnik pri Sv. Petru pod Sv. Gor.; Šelander Primož, posestnik v Željučah; Hobelj Martin, posestnik v Zablatih; Gojup Alojzij, posestnik na Proseku; Lebar Damijan, posestnik v Brezjah; Goršič Josip, posestnik v Panovi vasi; Mikuš Frančišek, veleposestnik v Rogatcu; Grašič Frančišek, posestnik na Klancu; Fakin Alojzij, posestnik v Impolskem grabnu; Povše Frančišek, posestnik v Artu; Janc Janez, posestnik v Hubanjici; Lisec Janez, posestnik v Orlah, Margole Janez, posestnik v Mali Hubanjici; Janc Janez, posestnik v Veliki Hubanjici; Ušen Viktor, posestnik in trgovec v Studencu; Polajnar Marija, posestnica in trgovka v Zabreznici; Pfajfar Gregor, posestnik v Vrbi; Prešeren Jakob, posestnik v Vrbi; Sodja Marija, posestnica v Zabreznici; Andrie Alojzij, posestnik v Smokuču; Adamič Frančišek, posestnik v Ponikvah; Gutnik Ivan, posestnik v Korenu; Koprivec Alojzij, posestnik v Polhovem gradu; Lešnjak Ivan, posestnik v Setniku; Oblak Andrej, posestnik v Dolenji vasi; Pečenik Frančišek, posestnik na Črnem vrhu; Rihar Frančišek, posestnik na Pristavi; Škof Marija, posestnica v Srednji vasi; Zdešar Frančišek, posestnik na Babni gori; Lapajne Ivan, posestnik v Vojskem; Blažič Ivan, posestnik v Orehku; Žmuc Ivan, posestnik v Podrebri; Šinek Matija, posestnik v Jazbinah; Kovačič Jernej, posestnik v Smrjah; Ivančič Rudolf, posestnik v Čeljah; Kljun Ivan, posestnik in gostilničar na Premu; Nadoh Josip, posestnik v Janeževem brdu; Habjan Ivan, posestnik v Trzinu; Bajda Mihael, posestnik v Dobovcu; Zajc Anton, posestnik v Dobovcu; Sumrak Martin, posestnik v Pavli vasi; Kranjec Ivan, posestnik v Ponikvah; Usnik Josip, posestnik na Golem; Tomišek Jakob, posestnik v Zgor. Motniku; Križnik Josip, posestnik v Zgor. Motniku; Hribar Martin, posestnik v Zgor. Motniku; Grabner Valentin, posestnik v Zajasovniku; Klemen Josip, posestnik v Beli; Homšak Frančišek, posestnik v Beli; Karn Frančišek, posestnik v Špitaliču; Orehovec Jakob, posestnik v Zgor. Motniku; Drnovšek Luka, posestnik v Križah; Jelševar Janez, posestnik v Razboru; Legija Simon, posestnik v Čemšeniku; Ševerkar Gotard, posestnik na Brezju; Smrkolj Janez, posestnik in mlinar v Mediji; Brvar Frančišek, posestnik v Kolovratu; Močnik Janez, posestnik v Kolovratu; Jelševar Alojzij, posestnik v Zabrezniku; Alič Janez, posestnik v Koroški Beli; Smolej Simon, posestnik v Javorniškem Rovtu; Noč Primož, posestnik v Javorniškem Rovtu; Zupančič Anton, posestnik v Javorniškem Rovtu; Hostnik Ivan, posestnik na Tlaki; Sladič Frančišek, posestnik na Brezovem; Bizjak Ivan, posestnik v Moravčah; Šinkovec Peter, posestnik v Podpeči; Pavlin Ivan, posestnik v Podpeči; Bevec Andrej, posestnik v Brezovem; Sodnik Anton, posestnik v Mačah; Šenk Simon, posestnik v Preddvoru; Snedec Janez, posestnik v Tupaličah; Arh Josip, posestnik v Tupaličah; Rozman Matevž, posestnik v Hrašah; Čimžar Alojzij, posestnik

v Zgor. Beli; Walter Peter, posestnik v Novi vasi; Balantič Anton, posestnik v Mačah; Jakopič Blaž, posestnik v Zgor. Beli; Mubi Frančišek, posestnik v Tupaličah; Pintar Valetin, posest. v Rečici; Černe Josip, posestnik na Bledu; Medja Tomaž, posestnik v Zagorici; Mežan Janez, posestnik v Zagorici; Etl Filip, vrtnar v Želječah; Knific Ivan, pos. v Zgor. Besnici; Kozjek Alojzij, pos. v Zgor. Besnici; Virt Frančišek, posestnik v Pijavica; Zore Frančišek, posestnik v Krsinjem vrhu; Škoda Josip, posestnik v Dol. Svinjskem; Kunstek Frančišek, posestnik v Pregledu; Korošec Ivan, posestnik na Brezju; Strniša Frančišek, posestnik v Toplicah; Morel Frančišek, posestnik v Novi Sušici; Solcher Herman, posestnik v Zgor. Jezercih; Črnuter Josip, posestnik v Skočidolu; Podgornik Ignacij, posest. v Pečinah; Vatovec Josip, posestnik v Orehku; Rušt Frančišek, posestnik v Sanaboru; Rušt Ivan, posestnik na Colu; Lavrenčič Frančišek, posestnik v Vrhpolju; Premru Ivan, posestnik v Vrhpolju; Klun Lovro, posestnik v Dolenji vasi; Mrhar Alojzij, posestnik v Prigorici; Lovšin Ivan, posestnik v Rakitnici; Gorše Ivan, posestnik v Rakitnici; Gros Neža, posestnica v Zgor. Dupljah; Virant Ivan, posestnik v Rašici; Levstek Marija, posestnica v Malih Laščah; Kovič Josip, posestnik v Kresnicah; Pirc Frančišek, posestnik v Zavinah; Drnovšek Ivan, posestnik v Kisovcu; Majdič Ivan, posestnik v Kisovcu; Brvar Ivan, posestnik v Podkrajju; Drnovšek Ivan, pos. v Vinah; Drnovšek Frančišek, posestnik v Lokah; Paljk Leopold, učitelj, Sv. Križ-Cesta; Vovk Martin, posestnik v Metliki; Stepan Martin, posestnik v Čurilih; Mušič Miko, posestnik v Podzemlju; Muc Janez, posestnik v Primosteku; Kočevar Jurij, posestnik v Rozalnicah; Žnidaršič Marko, posestnik v Čurilih; Urh Ivan, posestnik in kovač v Metliki; Pirkovič Janez, posestnik in tesar v Metliki; Maljevič Jože, posestnik v Stojavnicah; Žugelj Frančišek, posestnik in mizar v Metliki; Nemanič Ivan, posestnik v Želebeju; Nemanič Josip, posestnik v Grabrovcu; Makar Niko, posestnik v v Karlovcu; Makar Dako, posestnik v Metliki; Furlan Miko, posestnik v Vivodini; Ramuščak Miko, posestnik v Vuketiču; Brklje Josip, posestnik v Vuketiču; Petrovič Frančišek, posestnik v Žakanju; Petercel Mihail, posestnik na Dobravi; Vrščaj Jakob, posestnik v Votovu; Trošt Anton, posestnik v Hraščah; Rozman Mihail, posestnik v Hribih; Sever Mihail, posestnik na Brezovici; Slapšak Josip, posestnik v Hrastnem; Maček Frančišek, posestnik v Spod. Zadobrovi; Pavlič Frančišek, posestnik na Klanecu; Možina Anton, posestnik v Topolcu; Baša Frančišek, posestnik v Topolcu; Šircelj Anton, posestnik v Topolcu; Žefrin Anton, posestnik v Vrbici; Beniger Frančišek, posestnik v Trnovem; Tomažič Jožef, posestnik v Tominjah; Trkov Frančišek, posestnik v Dobrunjah; Hočevar Jernej, posestnik v Zapogah; Kačar Matija, posestnik v Obrijah; Jamnik Frančišek, posestnik v Podrečah; Rozman Ivan, posestnik v Podrečah; Burgar Ivan, posestnik v Podrečah; Kenda Ivan, pos. na Masorah; Robič Janez, posestnik v Plavžu; Čufer Helena, gostilničarka na Savi; Potrato Ivan, obč. tajnik na Jesenicah; Mežik Janko, posestnik na Jesenicah; Mrvica Josip, posestnik v Hrušici; Puc Tomaž, posestnik na Jesenicah; Jeršin Josip, posestnik v Račjem selu; Zabavnik Ivan, posestnik v Šmarci; Briški Matija, posestnik v Rajšeljah; Magajna Josip, posestnik v Stranah; Obrekar Ivan, posestnik v Dol. Tribuši; Pipan Jakob, posestnik v Planini; Žvokelj Ignacij, posestnik v Planini; Bačar Josip, posestnik v Dolenjah; Peterca Marija, posestnica v Sostrem; Bernik Frančišek, posestnik v Podlomu; Pintar Jakob, posestnik pri Sv. Tomažu; Bešter Frančišek, posestnik v Selcih; Kraigher Leopold, posestnik in trgovec v Matenji vasi; Klemenec, Ivan posestnik in gostilničar v Rakitniku; Dolenc Ivan, posestnik v Rakitniku; Malnarič Ivan, posestnik v Gabru; Sever Ivan, posestnik v Nestopli vasi; Klemenec Frančišek, posestnik v Rakovniku; Zupančič Frančišek, posestnik v Hrastovem dolu; Ranc Frančišek, posestnik v Št. Danijelu; Sancin Peter, posestnik v Dolini pri Trstu; Bohle Josip, posestnik v Dol. Težki vodi; Brajer Frančišek, posestnik v Vel. Bučni vasi; Sekula Frančišek, posestnik v Koroški vasi; Banič Martin, posestnik v Koroški vasi; Staniša Alojzij, posestnik v Regri vasi; Berus Anton, posestnik v Ločni; Rifelj Jernej, viničar na Trški gori; Štangelj Frančišek,

posestnik v Stopičah; Medvešek Ludvik, posestnik v Žabji vasi; Klemen Ivan, župnik pri Beli cerkvi; Parkelj Josip, posestnik v Zagradu; Resman Josip, posestnik v Begunjah; Jane Frančišek, posestnik na Zgoši; Gašperin Rudolf, posestnik v Begunjah pri Lescih; Torkar Jakob, posestnik na Selu; Vovk Anton, posestnik v Mlinem; Suhadolnik Ivan, posestnik v Rakitni; Petkovšek Andrej, posestnik v Zaplani; Tušek Frančišek, posestnik v Zgor. Ljuši; Pintar Josip, posestnik na Bledu; Cerkovnik Andrej, župan v Št. Rupertu; Strmole Ignacij, posestnik v Jesenicah; Gričar Anton, posestnik v Jesenicah; Urbas Janko, c. kr. gozdarski komisar v Rudolfovem; Gregorič Andrej, posestnik v Vincih; Pakiz Josip, posestnik v Lipovci; Mohar Anton, posestnik v Zamostecu; Lavše Peter posestnik v Hinjah; Vičič Josip, posestnik v Čeljah; Šircelj Miha, posestnik v Čeljah; Zagoričnik Jakob, posestnik v Št. Janžu; Rak Ludvik, posestnik v Čigonci; Černut Martin, posestnik v Ločah; Obed Frančišek, posestnik v Bukovem; Črv Josip, posestnik v Obrnah; Ravnik Janez, posestnik v Boh. Beli; Vrhovnik Vladimir, posestnik v Tunjicah; Mesec Ivan, posestnik v Zaplani; Mehle Anton, posestnik v Mali Stari vasi; Goričan Frančišek, premikač v Pragskem; Šinkovec Jernej, posestnik v Straži; Bernik Peter, posestnik pri Sv. Katarini; Mavrič Fran, posestnik v Bukovici; Anžur Josip, posestnik v Vel. Preski; Benegalija Jakob, posestnik v Cerovci; Doblekar Matija, posestnik v Štangi-Račici; Belec Frančišek, pos. v Volčji Jami; Fortuna Martin, posestnik v Rodnem Vrhju; Gale Frančišek, posestnik v Volavljah; Hauptman Janez, posestnik v Jablanici; Godec Frančišek, posestnik v Grbinu; Jug Frančišek, posestnik na Bregu; Kotar Alojzij, posestnik v Mali Kostrelnici; Lavrič Josip, posestnik v Selščeku; Okoren Martin, posestnik v Debečah; Poglajen Josip, posestnik v Selščeku; Sedevidč Janez, posestnik v Vel. Preski; Strojjan Josip, posestnik na Bregu; Tomše Janez, posestnik v Gradišču; Tomec Janez, posestnik v Bernardovcu; Vidic Frančišek, posestnik v Tenetišah; Zavašnik Mihael, posestnik v Javorju; Ulčar Anton, posestnik v Gozdu; Gorišek Martin, pos. na Stari gori; Avnik Filip, posestnik na Spod. Vrhju; Novak Frančišek, posestnik v Šenčurju; Golerej Frančišek, posestnik v Voklem; Zorko Matija, posestnik na Brezju; Povhe Ivan, posestnik v Jelenku; Kotar Anton, posestnik v Zabukovju; Bajec Ludvik, župnik v Št. Janžu; Pirc Janez, posestnik v Vihrah; Dolinar Josip, posestnik v Dolgih Njivah; Poznič Anton, posestnik v Praprečah; Peterlin Alojzij, učitelj v Fari; Govednik Peter, posestnik Sodjem vrhu; Vidmar Ivan, posestnik na Vrtači; Stariha Anton, posestnik na Osojniku; Stariha Josip, posestnik na Vrtači; Rebolj Jernej, pos. v Spod. Brniku; Mave Jernej, posestnik v Nežencih; Medvešek Frančišek, posestnik na Kalu; Sitar Josip, posestnik v Vodalah; Brlogar Alojzij, posestnik v Logu; Gril Jakob, posestnik v Dolskem; Mihečič Tomaž, posestnik na Hribu; Cerar Tomaž, posestnik v Klopčah; Vode Janez, posestnik v Vinjah; Prijatelj Tomaž, posestnik v Rakovniku; Uhan Ivan, posestnik v Ravniku; Grandovec Josip, posestnik v Trsteniku; Škarja Josip, posestnik v Straži; Kraševac Ivan, posestnik v Žagi; Žgur Anica, posestnica v Črnem Vrhju; Vrč Ivan, posestnik v Črnem Vrhju; Rupnik Leopold, posestnik v Zadlogu; Modrijan Matevž, posestnik v Postojni; Inocente Ivan, posestnik v Postojni; Kogej Jernej, posestnik v Postojni; Rupnik Anton, posestnik v Gorenjem Logatcu; Gosar Matija, posestnik v Kalcach; Leskovec Frančišek, posestnik v Kalcach; Zdešar Josip, posestnikov sin v Horjulu; Rode Jernej, posestnik v Vrzdenju; Peterle Frančišek, posestnik v Mačkovcu; Gole Janez, posestnik v Zasipu; Zupanc Mihail, posestnik v Zasipu; Vidic Janez, posestnik v Poljšici; Ambrožič Janez, posestnik v Spod. Gorjah; Žugi Martin, posestnik v Draščih; Potokar Janez, posestnik v Polju; Zupančič Frančišek, posestnik v Starem trgu; Švigelj Josip, župnik na Polici; Šifrer Ljudevit, župnik v Žalni; Miklavčič Frančišek, posestnik v Dragi; Erjavec Janez, posestnik v Kriški vasi; Tomec Valentin, kaplan v Višnji gori; Žagar Jurij, posestnik v Podvrhu; Žurga Ivan, pos. v Strojici; Kovač Anton, posestnik v Osilnici; Suhadolec Anton, posestnik v Čepeljah; Resnik Frančišek, posestnik v Podgori; Drole Simon, posestnik v Kostanjah; Burnik Jakob, posestnik v Kostanjah;

Rok Helena, posestnica v Grahovem; Tkavc Anton, želez. uslužbenec v Pragskem; dr. Pogačnik Lovro, deželni tajnik v Ljubljani; Lotrič Luka, posestnik v Dražgošah; Žnidarič Josip, posestnik v Drakovcih; Pajk Jernej, posestnik v Tevčah; Štavidohar Nikolaj, posestnik v Gorsetih; Otoničar Ivan, posestnik v Ponikvah; Petercel Ivan, posestnik v Vinbarjah; Polanec Peter, posestnik v Spod. Senici; Prelesnik Frančišek, posestnik in gostilničar v Retečah; Hermelj Frančišek, posestnik v Retečah; Pikel Štefan, posestnik in župan v Grižah pri Celju; Boštjančič Janez, posestnik v Vidmu; Zabukovec Anton, posestnik v Podpeči; Bon Frančišek, posestnik v Gotni vasi; Velepik Frančišek, posestnik na Pšati; Sonec Ivan, posestnik na Pšati; Bradeško Anton, posestnik v Butanjevi; Šajn Josip, posestnik v Kuteževem; Fugina Josip, posestnik v Zadrecu; Papič Josip, gostilničar v Metliki; Kurent Anton, posestnik v Merečah; Kacjan Martin, posestnik v Spod. Polskavi; Levak Josip, posestnik v Artičah; Hafner Frančišek, posestnik v Binkelju; Golčnik Miha, posestnik v Orehovici; Babnik Frančišek, posestnik v Selah; Žagar Ivan, pos. v Pancah; Virant Anton, posestnik v Pancah; Kastelic Frančišek, posestnik v Pancah; Hrastnik Josip, posestnik v Mozirju; dr. Lampret Anton, c. kr. okr. živ. zdravnik v Postojni; Berlič Frančišek, posestnik v Zapužah; Parkelj Jakob, posestnik v Mirni peči; Ažman Lenart, posestnik v Zgor. Dobravi; Kovič Ivan, posestnik v Petelinjah; Možina Ivan, dež. oficijal in posestnik v Ljubljani; Vidrih Frančišek, posestnik na Slapu; Makše Frančišek, pos. v Vrhpeči; Zevnik Anton, posestnik v Gor. Pirošici; Drejčnik Mihael, posestnik v Gor. Pirošici; Baznik Ivan, posestnik v Gor. Pirošici; Fatur Jakob, kaplan v Sv. Križu pri Kostanjevici; Pavlič Kozma, župnik v Sv. Križu pri Kostanjevici; Hribar Anton, posestnik v Sv. Križu pri Kostanjevici; Marolt Frančišek, posestnik v Sv. Križu pri Kostanjevici; Colarič Andrej, posestnik pri Sv. Križu pri Kostanjevici; Štefanič Mihael, posestnik na Stojanskem vrhu; Kerin Karol, posestnik pri Sv. Križu pri Kostanjevici; Žugič Martin, pos. pri Sv. Križu pri Kostanjevici; Francel ml. Henrik, trgovec v Ljubljani; Petkovšek Marija, posestnica v Zaplani; Mulec Ivan, pos. v Otoku; Mulec Anton, posestnik v Otoku; Korpnik Frančišek, posestnik v Mozirju; Weber Ivan, posestnik v Željučah; Vremec Ivan, posestnik na Opčini; Mekinda Anton, posestnik v Postojni; Lenček Frančišek, posestnik v Postojni; Baraga Matija, posestnik v Stari vasi; Geržina Frančišek, posestnik v Vel. Otoku; Debevc Anton, posestnik v Zagonu; Šimenc Josip, kaplan v Postojni; Francot Štefan, posestnik v Spod. Šiški; Jeleršič Janez, posestnik v Hraščah; Strajnar Josip, posestnik v Zgor. Duplici; Jelovčan Jernej, posestnik v Muravah; Mihelič Peter, posestnik v Sodevcib; Pipan Josip, posestnik v Preserjah; Bojanec Frančišek, posestnik v Spod. Jesenicah; Hočevnar Andrej, posestnik na Vrh; Kurent Frančišek, posestnik v Kamenjah; Martinčič Ivan, posestnik v Okrogu; Odlazek Ivan, posestnik na Veseli gori; Pleskovič Josip, posestnik v Bistrici; Smrekar Frančišek, posestnik v Ravniku; Stare Frančišek, posestnik v Škrlejem; Smolič Anton, posestnik v Zabukovju; Škarja Gašper, posestnik v Straži; Štefancioza Josip, posestnik na Vrh; Šuštar Ivan, posestnik v Ravnah; Tratar Anton, posestnik v Trsteniku; Urbič Henrik, posestnik v Okrogu; Zidar Ivan, posestnik v Bistrici; Unetič Martin, posestnik na Vinjem vrhu; Prah Anton, posestnik v Vrhovski vasi; Vončina Peter, posestnik v Čekovnik; Rupnik Lovro, posestnik v Čekovniku; Šlakovec Ivan, posestnik v Čekovniku; Prelec Matevž, posestnik v Vremskem Britofu; Meze Ivan, posestnik v Dol. Logatcu; Hafner Mate, c. kr. notar v Ljubljani; Šink Josip, posestnik v Mošah; Kališ Martin, posestnik v Sred. Gamelnjah; Jarc Ivan, posestnik v Sred. Gamelnjah; Knific Josip, posestnik v Zgor. Besnici; Čeh Frančišek, pos. v Št. Rupertu; Novak Anton, posestnik v Straži; Ravnika Josip, posestnik v Homu; Ogrin Ivan, veleposestnik na Laverci; Schimetschek Julij, inženir v Vidmu pri Krškem; Rebolj Anton, posestnik v Brinju.

V a b i l o

k občnemu zboru kmetijske podružnice v Radečah dne 6. aprila t. l. ob treh popoldne v „Narodnem domu“ v Radečah.

S P O R E D :

1. Poročilo načelnštva.
2. Pregled računov.
3. Volitev poslancev na občni zbor c. kr. kmetijske družbe v zmislu § 31. družbenih pravil.
4. Slučajnosti.

Če bi ob treh občni zbor ne bil sklepčen, bo nov občni zbor ob pol štirih ob vsaki udeležbi udov.

Kmetijska podružnica v Radečah pri Zid. mostu,
dne 17. marca 1913.

Josip Ravnika, načelnik.

V a b i l o

na občni zbor kmetijske podružnice na Premu, ki bo v nedeljo, dne 6. aprila t. l. ob treh popoldne v salonu pri Klobučarju.

S P O R E D :

1. Nagovor načelnika.
2. Poročilo tajnikovo in blagajnikovo.
3. Volitev odbora in načelnika.
4. Volitev odposlancev na občni zbor c. kr. kmet. družbe.
5. Predavanje gosp. ces. svetnika Pirca.
6. Slučajnosti.

Kmetijska podružnica na Premu,
dne 10. marca 1913.

M. Škerjanec, načelnik.

V a b i l o

na občni zbor kmetijske podružnice za Vrhniko, ki bo v nedeljo, 6. aprila t. l. ob pol štirih popoldne v gostilni pri g. M. Pečkaju.

S P O R E D :

1. Poročilo načelnika.
2. Pregled računov.
3. Volitev treh poslancev na občni zbor c. kr. kmet. družbe.
4. Volitev novega odbora.
5. Slučajnosti.

Na Vrhniko, dne 20. marca 1913.

Matija Pečkaj, načelnik.

V a b i l o

k izrednemu občnemu zboru kmetijske podružnice v Ribnem dne 6. aprila 1913 ob pol osmih dopoldne v šoli v Ribnem.

S P O R E D :

Volitev poslancev na občni zbor c. kr. kmetijske družbe v zmislu § 31. družbenih pravil.

Kmetijska podružnica v Ribnem,
dne 25. marca 1913.

Matija Arh, načelnik.